

ELŐFIZETÉS

KELTIBEN:

Egy évre ..... 24 korona.  
Egy hónap ..... 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre ..... 26 korona.  
Egy hónap ..... 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

4-hasábos postai sor egyszer 20 fillér,  
minden követhetőnél 10 fillér.

# ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült  
vasutak palotájában.  
TELEFON-SZÁM: 337.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-  
Társaság.

József főherceg-ut 22. sz.  
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1915.

POSZTERKESZTŐ  
STAUBER JÓZSEF.

Csütörtök, augusztus 19.

## Kownot rohammal elfoglalták a németek.

(Négyszáznál több ágyu a hadizsákmányban.)

Berlin, augusztus 17. (Hivatalos.) A nagy főhadiszállás jelenti:

Kowno vára összes erődeivel és megszámlálhatatlan hadianyaggal együtt, közte jóval több mint négyszáz ágyuval ma éjszaka óta a németek birtokában van. A várat legszivósabb védelem dacára rohammal foglaltuk el. Legfőbb hadvezetőség. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

## Arz tábornok nyugatról körülzárta Breszt-Litowszkit.

(A negyedik görzi csata tart. — Támadásunk Pelagosa sziget ellen.)

Budapest, augusztus 18. (Hivatalos.)

### Orosz hadszintér:

Mialatt a német erők a Bug balpartja mentén előrenyomultak, Arz altábornagy csapatai a Biala felőli műút mindkét oldalán az oroszokat Breszt-Litovszk várágyuinak hatáskörletébe üzték vissza. Az ostromgyűrű a nyugati parton bezárult. Janow területén József Ferdinánd főherceg hadserege a Bug déli partját megtisztította az ellenségtől. A keletgalíciai arcvonalon jelentős esemény nem történt.

### Olasz hadszintér:

Az olasz hadszintéren tegnap a tengermelléki arcvonalon heves harcok folytak, míg a karintiai határterületen viszonylagos nyugalom volt. Tirolban ellenben az ellenség ágyutüze tartott és néhány kisebb gyalogsági ütközet volt. A görzi grófságban az olaszoknak San Marino ellen intézett nagy támadását visszavertük, a görzi hídfő körül ellenben elkeseredett harc tombol. Itt is négy ellenséges támadás hiúsult meg. Hasonlóképpen kudarcot vallott az ellenségnek a tolmeini hídfőtől északra fekvő magaslati állásaink ellen intézett minden támadása. A tiroli határterületen, a Toblinger Riedel (Drei Zinnen terület) és Ilegna (folgariai fensik) ellen intézett olasz támadásokat visszavertük. Emelkedett lélekkel súlyos tűzpróbáknak és ádáz tusáknak kivívott győzelmek emlékeztetén épülve ülnek meg ma a seregek észak és dél csatamezőin a legfelsőbb hadurnak születése napját. Büszke bizakodásnak közös érzésétől áthatva ujtják meg mai napon Ausztria-Magyarország minden népének tegyverben álló fiai azt a hűségfogadalmat, amelyet az elmúlt tizenkét hónap alatt legjobbjai közül oly számosan véresen pecsétáltak meg. Höfer altábornagy, a vezérkari főnök helyettese.

### Események a tengeren.

E hó tizenhetedikén reggel egy flottitánk harmadizben ágyuzta olaszoktól megszállott Pelagosa szigetét, mialatt egy repülőnk a sziget felett bombakkal, géppuskákkal és nyilakkal operált. Ez alkalommal elpusztítottuk a legutóbbi lövés óta ismét lakhatóvá tett világítóházat, felgyújtottuk a barakkokat és sátrakat, leromboltunk egy ágyualzatot, elpusztítottunk több anyagraktár, a parton rakásra halmozott anyagot és több naszádot. A helyőrség lövészárkokban és földalatti fedezékekben húzódott meg és nem fejtett ki ellentállást. Ellenséges tengeri haderőt nem láttunk. Flotta-parancsnokság.

## Nowo-Georgiewsk ujabb két erődjét elfoglalták.

Berlin, augusztus 18. A nagy főhadiszállás jelenti:

### Nyugati hadszintér:

A Vogézekben a franciák jelentékeny lőszer felhasználásával előkészített támadásokat intéztek Schrazmaenkenél (Münstertől északra) és Gondernacktól délkeletre. Teljesen szétlőtt kisebb árokrészek a franciák birtokában maradtak.

### Keleti hadszintér:

Hindenburg tábornagy hadseregcsoportha.

Kowno vára összes erődeivel és megszámlálhatatlan hadianyaggal együtt, közte jóval több, mint négyszáz ágyuval ma éjszaka óta németek birtokában van. A várat legszivósabb védelem dacára rohammal foglaltuk el. Schoitz és Gallwitz tábornokok hadseregei tovább nyomultak előre kelet felé, legeől haladó osztagaik közelednek Breszt-Litovszk-Bjelski vasúthoz. Novo-Georgiewszk előtt rohammal elfoglaltuk az északkeleti arcvonal két újabb erődjét. Hatszáz orosz elfogtunk és husz ágyut zsákmányoltunk.

Lipót bajor herceg tábornagy hadseregcsoportha.

A balszárny tegnap a Kamionka szakaszon a Siemiatycze mindkét oldalán és a Bug mellett Fürstendorf-nál (Siemiatyczetől délkeletre) újabb erős ellentállásra talált. Atkelést a szakaszon kierőszakoltuk és az ellenséget visszavetettük. A jobbszárny elérte a Bug déli partját.

Mackensen tábornagy hadseregcsoportha.

A hadcsoport ellenfeleit a Bugon túl és Breszlitovszk erődjének előállításába vetette vissza. Wlodawától keletre csapataink a Cholm-Bresztlitovszki vasút vonalon át kelet felé nyomulnak előre. Legtöbb hadvezetőség. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

## A londoni Cityt bombázták

a Zeppelinek.

Berlin, augusztus 18. (Hivatalos.) Augusztus tizenhetedikén este tíz órakor egyik torpedóflottitánk öt naszádjával a jutlandi nyugati parton a Horn-Riffi világítóhajó mellett megtámadott egy angol modern kis cirkálót és

nyolc torpedózuzót és a cirkálót és egyik torpedózuzót torpedólövésekkel elsüllyesztette. A mi haderőnk nem szenvedtek semminemű veszteséget. Tengerészeti léghajóink tizenhetedikéről tizennyolcadikára virradó éjjel ismét megtámadták Londont és a londoni Cityt és a Themse menti fontos telepeket bőségesen bombázták, amely bombázás a megfigyelés szerint jó eredménnyel járt. Ezenkívül Woodbridgenél és Ipswichnél a gyártelepekre és olvasztó művekre dobtak sikerrel bombákat. A léghajók erős lövetésük ellenére nem sérültek meg és mindannyian visszatértek. Behncke a tengerészeti vezérkar főnökének helyettese. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

### Öt hadosztály támadását verték vissza a Dardanelláknál.

Konstantinápoly, augusztus 18. (Mégkésve érkezett.) A főhadiszállás jelenli: Dardanella-front: Augusztus 6-ika, illetve 7-ike óta az ellenség öt újonnan partraszállított hadosztályt vetett harcba, hogy állásainkat el-

foglalja. Csapataink hősi ellenállása és ellentámadásai következtében az ellenség, bár új csapatainak felét elvesztette, eredményt nem ért el és nem tud tovább jutni a tengerpart lejtőjénél. Augusztus 15-ikén az ellenség támadását Amafarda közelében az ellenség tetemes veszteségeivel visszavertük, egy hadnagyot és több közkatonát elfogtunk, két gépfegyvert és nagy tömeg puskát zsákmányoltunk. Csapataink most mindenütt az ellenséges állásokon uralkodó pozíciókban vannak. Tüzérségünk Ari Burnu előtt eltalált egy ellenséges torpedónaszádót, mely égő állapotban eltávozott. Sed il Bahrnál a jobbszárnyunkon, két-három méternyire az ellenség lövészárkai előtt, egy aknát robbantottunk fel, úgy, hogy egy bombavető berendezés és a drótsövények elpusztultak. Az ellenség egész éjszaka tüzelést folytatott, de egész eredménytelenül pazarolta municióját. A főbbi arcvonalon semmi jelentős. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

## Arad ünnepe a király születése napján.

(Istentiszteletek. — A katonaság bankettje. — A kórházak ünnepe.)

Az Aradi Közlöny tájékoztatója.

Arad, augusztus 18.

Soha oly őszintén még nem fohászkozt ember az istenéhez, mint ma. Akinek lelki szükségletét alkotja, hogy megjelenjék ura és alkotója előtt, aki a templomok csarnokában ki tudja önteni a szívéét, az ma tisztán léphetett a világ kormányzója elé, mert nincs szív, amelyből őszintén ne fakadt volna a fohász, isten áldd meg a királyt. Csodát tett a népekkel az ur, hogy nekik ajándékozta első Ferenc Józsefet, akinek e mai nagy napon, mikor a legendás, a patriarchális kor küszöbét átlépi, bizonyára együtt él szívébe összes népeivel az a közös gondolat, hogy engedje meg érni a teremő, hogy király és nép együtt örvendjen annak a békének, amelynek Ő volt a sziklája, volt a felleg vára Európában.

A népek ezrei és milliói bizonyára ezt az áldást könyörögték le ma minden istenházában, minden nyelven és minden ritus szerint, a királyra, népei bálványára.

Minden aradi templom zsúfolásig megtelt ájtatos hívőkkel, akik eljöttek, hogy örvendjenek, amiért a király teljes testi és lelki épségben érte meg születésének 85. évfordulóját és hálaát adjanak ezért a kegyességért a királyok királyának. Az összes felekezetek templomaiban hálaadó istentiszteletek voltak, amelyeken a polgári és katonai hatóságok fejei, valamint megszámlálhatatlan tömegekben a lakosság vettek részt.

Az ünnepek reggel nyolc órákor kezdődtek s azok egymást követték a késő délutáni órákig. Reggel nyolc órákor

#### a várban

lévő internáltak részére tartottak ünaepélyt. Az internáltakat a várbeli templom előtti terere kísérték, ahol Zamurovich tábori lelkész tartott hazafias beszédet.

A katonaság részére a vári templomban tíz órákor tartottak ünnepi istentiszteletet, me-

lyet Bálint töltsék sz. celebrált. Az istentisztelet alatt Unger Ernő csellón játszott, Gidófalvy Ilonka zongorán, Gidófalvy Béla dr. törzsorvos pedig orgonán kísérte.

#### A minoriták templomában

reggel kilenc órákor volt a zenés mise, amely a hivatalos jellegű istentisztelet színezetével bírt. Itt jelent meg Resch Ferenc vezérnagy, katonai állomásparancsnok és Hegedüs Ede alezredes, térparancsnok vezetésével a helyőrség összes tisztjei, részint szolgálati díszben, részben pedig tábori öltözetben, itt jelentek meg Urbán Iván báró főispán és Dálnoki Nagy Lajos alispán vezetésével a vármegye, Varjassy Lajos polgármester és Lócs Rezső helyettes polgármester vezetésével a város hatóságai. A polgári notabilitások festői díszmagyarban pompáztak. Ott voltak az összes állami hivatalok vezetői, valamint Fábry Sándor dr. az Acsev. vezérigazgatója gyönyörű színes díszmagyarban. A templom előtt a rendet díszruhás rendőrök tartották fenn, míg a templomfőhajóján át vezető ut két oldalán katonaság állott sorfalat.

A templom minden padsorát zsúfolásig megtöltött közönség soraiban igen sok sebesült és rokkant katona imádkozott buzgón a legfőbb hadur holdog öregségeért, akinek hűségét vére ömlésével bizonyította be sok millió katona.

A misét Monay Ferenc dr. plébános celebrálta nagy segédlettel, a zenés kíséretet Zellner Sándor katonai karmester kitűnő vezetésével a háziezred fuvós zenekara szolgáltatta. Mise végeztével a zenekar az osztrák és magyar himnusz fenséges melódiáit játszotta el.

#### Délben félegy órákor

#### A zsidótemplomban

évek óta nem volt olyan nagyszabású istentisztelet, mint ma a király születése napján. A megnagyobbított énekhar Heller dirigens vezetésével és a katonazenészekből, valamint a filharmonikusok több tagjából összeállított zenekar kíséretével adott elő meghatározó chorálokat. A szólóénekszámokat Kohn főkantor és Weisz másodkantor énekeltek, kívülük Weisz Vilma magánénekes volt az istentisztelet egyik kiemelkedő momentuma Vágvölgyi dr.

főrabbi, ünnepi szentbeszéde mellett. A zene- és énekszámok rendezésének érdeme Robitzek Samu karigazgató és filharmoniai tiszteleti elnök nevéhez fűződik. Az istentiszteleten Arad város magisztrátusa s a katonai helyőrség testületileg képviseltette magát. Az ünnepi istentisztelet a Hymnusz éneklésével ért véget.

#### a Központi szálloda télikertjében banket volt,

melyen megjelentek a helyőrség összes tisztjei. A banketten az első felköszöntőt Resch Ferenc vezérnagy mondotta. Szép szavakban emlékezett meg az uralkodóról, kinek nevét a történelem diálapra fogja feljegyezni. Beszéde végén a királyt éltette. Ezután Uchritz Amadé Emil gróf beszélt a monarchia szövetséges seregeinek nagy sikereiről és poharát királyunk nagy szövetségesének, Vilmos császárnak egészségére üritette. A bankett folyamán érkezett meg a fényes tiszti társasághoz az Aradi Közlöny táviratáról kiadott közlés: Kowno csesett. Resch tábornok felolvastatta a táviratot, amelyet megéljeneztek.

#### Az aradi sebesült kórházakban

meghatóan és lelkesen ünnepelték meg a király születésnapját.

A kórházak vezetői nagy uzsonnával lepték meg az ápoltakat. A Liceumban levő kórház hatalmas csarnokában cigányzene mellett uzsonnáztak a sebesültek. Az uzsonnán megjelent Vásárhelyi Janka elnök és Gidófalvy törzsorvos is.

Az Ipartestület tartalékkórházában az uzsonnát ünnepi műsor előzte meg.

Az ünnepély Hymnusszal kezdődött, a mely után a nap jelentőségét méltató beszédet Verner Sándor aradi tanító, aki a kórház vezetésében, mint katona tesz szolgálatot, mondotta. Panker Erzszi a beszéd után a Götterhaltet játszotta, majd egy sebesült katona, Bedros József szakaszvezető alkalmi fohászt olvasott fel. Fényes Erzsike, Ady Mariának Hazáért című alkalmi költeményét szavalta el. Györgyóssy Böske, a ki a vén cigány című melodramát adta elő hatásosan; a kiváló zenei darabot Györgyóssy Ilonka kísérte zongorán. A hallgatóság meleg tapsokkal adózott az ügyes előadónak. Végül Czifra Géza A lengyel fogoly című verset szavalta el s az ünnepély a Szózáttal zárult b.

Ezután a kórház száz sebesültje a dusan felterített asztalhoz ült. Az ünnepek összeállítása Löwinger Jenny és özvegy Csillag Lajosné urnók fáradhatatlan munkájának sikere.

A Kossuth-asztaltársaság az oroszpusztította falvak felépítésére. Az aradi Kossuth-asztaltársaság legutóbbi ülésén a következő határozatot hozta: Az a mélységes háláérzetből fakadt vágya a nemzetnek, hogy a kárpáti határmegyékben a vad oroszulás és pusztítás helyén, áldozatkészségből épüljenek ujakká és magyarokká a tönkire tett községek, minden magyar szívben mólto visszhangra talált és kétségtelessé teszi a már most közöttünk élő hangulat, hogy szuggesztív hatással lesz hazafias Törvényhatóságunkra és legközelebbi közgyűlésén, Debrecen, Szeged, Kecskemét stb. nemes városok példáit követve, megszokott igaz magyar lelkesedéssel hozza meg határozatát. A városunk által majda felépítendő (lehetőleg Zemplén-megyei) község, állami ovodájának költségeihez 1200 koronával járunk, hogy szent kötelességünket leróva, megdicsőült védnökünk Kossuth Lajos nevének is örök hódolatot mutassunk be.

# Görz várost bombázzák az olaszok.

(Bosszu a visszavert támadásokért. — Az olasz munició hibái.)

— Távirati tudósítás. —

Budapest—Bécs, augusztus 18.

Szinte szünet nélkül folyik immár két hónap óta a harc Görz körül. Egyre újabb és újabb tömegeket küldtek az olaszok a híd ellen, amely a várost uralja, de vitéz csapataink mindegyiket visszavetették. Csaknem emberfölötti az a hősiesség, amellyel elhárították a Saboton, Ostarje és Grojna, valamint a Kalvária-hegy ellen intézett támadásokat. A napfényes dombokat az olasz katonák ezreinek holtteste borította s a rengeteg áldozat hiábavaló volt, mert az ellenség egyetlen méterrel sem tudott közelebb jutni a városhoz, noha hat-hétszerezes túlerővel intézte az ostromot.

Görzöt, noha nyitott város, az olaszok napról-napra bombázzák. Gránátok és srappellek hullanak nemcsak a periferiákra, hanem a belső terekre és főutakra is: a Piazza Grandera, a Piazzettára, a Via Semenarióra, a Via Ascolira, a Via S. Giovannira, a Via Signorira, Piazza Cornora, a Via S. Chiarára, a Via Schoféra, a Via Luigiára, a Via Ponte Isonzóra, a Via Leonira, a Via Czörnigre, a Via Tre Rére és a Via Cappucire. A dómtemplom sekrestyéjét és számos házat szétrombolták a gránátok. A lövedékek sok polgárt megölték és megsebesítettek és az anyagi kár nem csekély.

Ime, ezt eslekszi az ellenség, azon való bosszujában, hogy nem bír bejutni a városba. Láttam egy anyát, aki miközben hullottak a lövedékek a városra, vész gyermekével jajgatva futott a városban. Amidőn az olaszok Görzre irányítják a tüzet, megremeg a város talaja. Ez a mosolygó kertekben bővelkedő város, amely máskor oly vidám volt, most a sívárság képét nyújtja. Néptelen, hallgató villák kandikálnak ki a fák közül és a szökőkút elhagyottan végzi játékát a parkban.

## Tüzérségünk sikerei.

Bécs. A sajtóhadiszállásról jelentik: A karinthiai fronton az utóbbi napokban is tüzérségi harc volt. Egyes pontokon az olaszok tüzelése erősbüdött, de itt sem érték el említésre méltó sikert. Nekünk azonban sikerült a nyugati front-szakaszon működő egyik ellenséges oszlopot jól célzott tüzérségi tüzzel elűzni és az ellenséges fedezőket elpusztítani. Csapataink egy különítménye, amely a nyugati Canal-völgytől délre nyomult előre, harcra került egy erős ellenséges tábori őrszel és annak, valamint a segítségére siető megerősítésnek is nagy veszteségeket okozott s csak a túlnyomó ellenséges erők elől tért ki. Ugyanezen a vidéken egyik járőrünk ügyesen végrehajtott támadással egy olasz tábori őrség nyolc emberét tette harcoképtelenné. Harci tevékenységünket nem gyengítette az egész fronton érezhető rossz időjárás és a nyugati részen uralkodó hideg sem.

## Sortüzzel elkergetett olasz vezérkar.

Budapest. A sajtóhadiszállásról jelentik: A Plöcken szoros körül a Hochweinstein környékén véres küzdelmek után csapataink több magaslatot megszálltak olasz területen. Azóta az olaszok állandóan ellentámadásokkal kísérleteznek. Augusztus elején állásainkat néhány vonallal előbbre toltuk. Miután csapataink villámcsapásoktól többször szenvedtek,

hadvezetőségünk villámhárítókat állított fel. Egy helyen az egyik ilyen villámhárító hétszázötven méternyire vezet le a völgybe. Az egyik szakaszon gyalogságunk sortüzzel kergette el az ellenséges vezérkart.

## Rossz az olasz munició.

Róma, augusztus 18. A Tribuna azt írja, hogy az olasz iparnak igen nagy feladat jutott, hogy előállítsa a hadsereg és a tengerészet részére szükséges municiót. Azok a fantasztikus számítások, amelyeket Olaszországban a municióelőállításról illetően tettek, nem válnak be, mert a gyárak nincsenek technikailag kellően felszerelve. Afelől sem lehet biztonságban az ember, hogy az olasz munició kire veszedelmesebb: az ellenségre-e vagy magára az olasz katonára.

## Az olasz tengerparti városok panasza.

Chiasso. A bari polgári bizottság táviratot intézett Salandrához, amelyben közli, hogy a polgárság rendkívül izgatott az állandó repülőtámadások miatt, mert teljesen védtelenek, bár biztosították őket, hogy valószínűtlen, hogy a tenger felől támadás érhetné a várost. A polgári bizottság intézkedést kér, mert a nép részéről nagyobb agitáció fenyeget.

## Bulgária legveszélyesebb politikusa.

(Ügyvédből miniszter, miniszterből orosz ágens. — Genadiew bűnei.)

az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, augusztus 18.

Genadiew-ről, a ruszofil bolgár politikusról Rotherit Rudolf, a Vossische Zeitungnak a Balkánra kiküldött tudósítója a következő érdekes jellemképet festi:

Félre nem ismerhető Genadiew politikai hasonlatossága a román Take Jonescuhoz. Take Jonescu oly okos, hogy képes volt egy annyira ravasz embert, mint saját maga, becsapni. Ilyen keleti tulokosságban, amely önmagát is becsapja, szenved Genadiew dr. is, aki huszonöt év előtt, mint fiatal ügyvéd esatlakozott a Stambulow párthoz s a párt keretén belül futotta meg az utat tagadhatatlanul nagy tehetsége segítségével a képviselőházon keresztül a miniszteri székhelyig, hogy végül miután a pártfőnökökig is eljutott, siralmasan hajótörést szenvedjen. Genadiew ur ugyanis egy változáson ment keresztül, amely oly messzemenő és váratlan volt, hogy kisiklott a kezéből a párt gyeplője s befovása egyszerre eltűnt.

Stambulow mint miniszterelnök hét éven keresztül küzdött az orosz ökök ellen, amely Bulgáriát Oroszország vazallusává akarta tenni. Egy évvel bukása után orvul meggyilkolták. A Rakovskij-utca azon partján, ahol Stambulow a gyilkos yafagan szurása következtében kiszennvedett, ez ideig még nem áll emlékmű. Ezzel szemben azonban Dimitr Petkownak, barátjának és utódjának, akit a Boris-park közelében terített le egy gyilkos golyó 1907-ben emlékművet emeltek. Genadiew volt a párt harmadik vezetője. A hagyomány azt követelt,

hogy az oroszok ellensége legyen. A külügyi tárcá jutott neki, amikor a Danew kabinet az oroszoktól elámitva a második Balkán háborúban katasztrófába kergette Bulgáriát s a kabinetet a még most is kormányzó Radoszlavow minisztérium váltotta fel. Radoszlavow és Genadiew úgy, amennyire lehetett, liquidálták Danew gonosz örökségét.

Hogy Genadiew később megbukott, annak oka egy kínos állami per volt, amely még Genadiewnek egy régebbi miniszterségéből dotalódott. A párt más tagjai, köztük Genadiew régi vetélytársa, Dobri Petkow megmaradtak a kormányon. Genadiew ezáltal mellözve érezte magát, úgy gondolta, hogy második, vagy harmadik sorba nyomták őt vissza. Hogy a szerepelti vágyó embert, akinek jelenléte otthon kezdett már kellemetlenné válni, valamiképp foglalkoztassák, elküldték Rómába. Ugyanez történt Take Jonescuval is, aki miután otthon már terhes volt jelenléte a balkáni béketárgyalások alatt, elküldték őt Londonba, ahol szíve szerint kifontoskodhatta magát. A Keleten nem ritkán történik meg, hogy olyan politikust, akitől meg akarnak szabadulni, külföldi diplomáciai helyre rendelnek, vagy „rendkívüli külföldi misszióval” biznak meg.

Genadiew „rendkívüli küldetése” Rómába — valóságban nem volt ez más, mint egy itáliai utazás államköltségen — magával hozta politikai véleményváltozását, vagy ha az már régebben kialakult, hát annak megnyilvánulását. Ez a véleményváltozás is teljesen úgy történt, mint Take Jonescunál, aki néhány év előtt még a centrális hatalmak pártján állott. Hogy mit beszélnek erről a véleményváltozásról olyasmit, amit nem lehet bebizonyítani, azt nem akarom felemlíteni. Még ha igaz is, akkor sem lehet bebizonyítani. Hogy Genadiew ur földi javai Rómában tényleg lényegesen növekedtek-e, azt nem tudom, s ő sem mondaná meg nekem, ha megkérdezném tőle. De megkérdezhettem őt általánosságban politikai véleményváltozásának okairól s a kérdésre a következő feleletet nyertem:

— Én — mondotta Genadiew ur — bolgár vagyok testestől-lelkestől. Ugy tűnt fel előttem, hogy Bulgária el volt határozva egy bizonyos irányban dönteni. E döntésben hazám számára nagy veszélyt láttam s felleptem ellene. Ez nem véleményváltozás. Az ellenem letolyó hecek belpolitikai okokra vezethetők vissza. Már régen törekszem arra, hogy engem a háttérbe szorítsanak. Nem vagyok barátja Oroszországnak, de azt hiszem, hogy a világháború kimenetelét még mindig nem lehet biztosan látni. Így Bulgáriának semmi esetre sem szabad a centrális hatalmakhoz láncolnia magát.

Ez röviden a tartalma egy hosszas beszélgetésnek. Mindenkinek jogában áll Genadiewnek hinni, vagy nem. Barátjai — még mindig vannak ilyenek — azt mondják, hogy ő Rómában hazarább tudta meg, mint a centrális hatalmak diplomáciája Itália döntését s ebből vont következtetéseket, azt, hogy a centrális hatalmak katasztrófa előtt állanak, s emiatt fordult át gyorsan a másik párthoz. De mindezt nem erősítik meg esküvel s ha meg is tennék, akkor sem kellene benne tulságosan bízni.

Genadiew Rómából annak a bünpernek tárgyalására tért vissza Szófiába, amely az elmult télen történt álaracsbáti bombamerénylet tettesei ellen folyt. A bombamerénylet alkalmával tizennégy ember vesztette el életét. Hogy mi volt az oka tulajdonképpen annak a merényletnek, azt a bünper tárgyalása nem derítette ki teljesen. Az elsőrendű vádlott,

akit egy másikkal együtt felakasztottak, Genadiew egyik kegyence volt. Genadiewnek köszönhető állását a legtöbb számszéknel s Genadiew pénzzel is támogatta őt. Némelyek azt mondják, hogy ezek a kedvezések tulajdonképpen csak egy szép asszony férjének szólnak. Ez ellen szól azonban, hogy Genadiew ur néhány pásztorára kedvéért nem lesz protektora egy olyan embernek, aki — mint az események mutatják — mindenre képes volt. Viszonya Genadiewhez a per folyamán is szóba került s ez nagy mértékben járult ahhoz, hogy Genadiew tekintélye és befolyása megrendült.

Mint Take Jonescu, úgy Genadiew is most politikai szempontból „szárazon ül”. Kezet nyújthatnának egymásnak. Mind a ketten országuk legtehetségesebb személyiségei s még is oly alaposan elszámították magukat, hogy nem találnak már kivezető utat. Ami hiányzik bennük, az a politikai komolyság s a mélyebb politikai erkölcs, belső tartalom híján a döntő pillanatban szépen lecsúztak.

## Megszüntették az eljárást Széchenyi Viktor gróf és társai ellen.

(Az aradi törvényszék határozata.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, augusztus 18.

Régen huzódó érdekes ügyben hozott most jogerős határozatot az aradi törvényszék. Emlékeztet, hogy az aradi Benoid-gázgyár összeomlása következtében eljárás indult Széchenyi Viktor gróf, Ráday Gedeon gróf, Sármezey Endre és Paikert Henrik igazgatósági tagok, továbbá a gyár felügyelő-bizottságának tagjai ellen az 1875. évi 37. t.-c.-be ütköző vétségek miatt. Az volt a vád ellenük, hogy az 1910. évi hamis mérleget minden elővigyázat nélkül aláírták; a mérleg sok olyan valótlan adatokat tartalmazott, amelyek segítségével a hitelezőket megtévesztették és ezzel sok hitelezőnek kárt okoztak. A vádindítvány alapján a törvényszék lefolytatta a vizsgálatot és most hozott végzésével végérvényesen megszüntette a terhelték ellen a további eljárást. Az aradi ügyészség a végzés ellen nem jelentett be felfolyamodást és így az ma jogerőssé vált.

A végzés indokolása elmondja, hogy a Benoid-gyár említett igazgatósági tagjait és felügyelő-bizottságát azért nem terheli felelősség, mert a legnagyobb gondosság mellett se tudhatták megállapítani, vajjon a tényeknek megfelelő adatok kerültek-e a mérlegbe, vagy nem. A kihallgatott tanúk szerint ugyanis a gyár megindulásától fogva a vállalatnál mindig a legkomplicáltabb könyvvezetés folyt és a könyvelésben nagy jártasságot tanúsító egyének se igen tudtak abban eligazodni. A könyvszakértők megállapították, hogy a társaság könyveit a legnagyobb rendtelenséggel és rendszeretlenséggel vezették. Azonban a törvényszék végzése szerint a terhelték ezért nem vonhatók felelősségre, mert ők nem folytak bele a könyvelésbe.

A végzés kimondja, hogy egy aradi pénzintézetnek, mint károsultnak és sértettnek ez évi februárban benyújtott észrevételeit a törvényszék nem vehette figyelembe, mert az észrevételek között új bizonyítékok nem szerepeltek. A pénzintézet új szakértők meghallgatását javasolta, azonban a bíróság ezt a kívánságot nem honorálta, mert a meghallgatott szakértők személye ellen alapos kifogást emelni nem indokolt.

Ezzel a végzéssel még nem zárultak le a Benoid-ügy aktái, mert egy másik hitelező ugyanilyen panaszt emelt az igazgatóság ellen és az eljárás abban az ügyben még nem ért véget.

## Bonyodalom a temesvári színház körül.

(Ki lesz az igazgató? — Komjáthy visszavonta lemondását.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Temesvár, augusztus 18.

A temesvári színházat Komjáthy János igazgató — mint azt megirtuk — átruházta Sebestyén Gézára, a Magyar Színház művészére. Komjáthy, akit több pályázó közül bízták meg a színház vezetésével, mindössze egy évig működött Temesvárott. A háborús szezonban konzervatív alapon szervezkedett a színház és így Komjáthy igazgató tevékenysége meglehetősen szűk térre szorult. Néhány héttel ezelőtt Komjáthy bejelentette a temesvári tanácsnak, hogy visszalép a színház igazgatásától, a várossal kötött szerződését átruházta Sebestyén Gézára, a Magyar Színház művészére.

Temesvár város tanácsa hozzájárult a változáshoz, annál is inkább, mert Sebestyén Géza országos nevű színész, aki néhány évvel ezelőtt már pályázott a temesvári színházra és programjával nagy tetszést keltett. A temesvári színháznak Buda nyári állomása. Bárczy István budapesti polgármester is készséggel érvényesítette a szerződés átruházását a krisztinavárosi színházra vonatkozólag.

Hátramaradt a közgyűlés, az utolsó fórum határozata. Mielőtt azonban a közgyűlés határozott volna, rendkívül érdekes eset történt. Komjáthy János újabb beadványt intézett a tanácshoz, amelyben visszavonja a lemondását és kijelenti, hogy továbbra is igazgatni óhajtja a temesvári színházat. Az igazgató újabb elhatározása különös helyzetet teremtett. Sebestyén Géza, aki már jogosan érezhette magát a temesvári színház igazgatójának, felbontotta a Magyar Színházzal való szerződését. Komjáthytól átvette díszleteit, ruharaktárát, színpadi felszereléseit, amelyekre már ki is fizette az első részletet. A társulat tagjaival is megállapodott.

Sebestyén a napokban Temesvárra utazott, hogy a színház egyes ügyeiről tájékoztatást szerezzen. A városkáján meglepődve értesült arról, hogy Komjáthy visszavonta lemondását. Sebestyén, aki az Országos Színészegyesület alelnöke, természetesen nem hallandó respektálni az igazgató lemondásának visszavonását és ragaszkodik ahhoz, hogy a szerződés átruházása értelmében őt tekintsék a temesvári színház igazgatójának.

A színészegyesület tanácsa ma délután megbeszélést tart ebben az ügyben Budapesten. A különös eset fejleményeit nagy érdeklődéssel várják.

### Az ARADI KÖZLÖNY telefonszámai:

Szerkesztőség (éjjel-nappal)	—	337
Szerkesztőség (csak éjjel használható mellékállomás)	—	151
Küldőhivatal és hirdetés osztály	—	151
Nyomda	—	151

## Heppes Aladár haláláról a tiszti legénye.

(Az elesett hős utolsó ízenete.)

Arad, augusztus 18.

A tekintetes vármegye első huszára, a ki ünnepies alkalmankor színes dolmányban, csákósan, címeres farsollyal űli meg a főispáni hintó bakját, harsogó, gyűrött csukaszürkőben állított be tegnap a vármegyeházára. A főispán hajduja: Dengi Lajos szomorú utról jött meg. A haretérre elkísörte a vármegye másodfőjegyzőjét, Heppes Aladár népfelkelő-huszárfőhadnagyot, s mint annak tiszti legénye vett részt a kárpáti és galíciai harcokban. Mikor Heppes Aladár elesett, őt is shrapnell-szilánk érte, de sebesülten is elvitte haldokló urát a segélyhelyre. A temetés után beteg lett, s néhány napi szabadságra hazaküldték.

— Ugy volt az kérem, — mondta el — hogy a mi századunk tartalékban volt, egyszerre parancsot kaptunk, hogy mi is kezdjük meg az ütközetet. A parancsot hozó vezérkari tisztet Heppes főhadnagy ur figyelmeztette: ha tüzet vezényel, a lövések az előttünk levő mióinkat találhatják. Erre hárman a tiszt urak közül kimentek az erdő szélére, hogy az állást jól megválasszák. Ugy látszik, akkor vonták magukra az oroszok figyelmét. Azután visszajöttek a dekkungokhoz és mind a hárman a térképet nézték. Ezenközben csapott le a shrapnell, a mely hármuk halálát okozta.

— Heppes főhadnagy a shrapnell egy ólomgolyója a hasába fúródott. Odarobantam és magam vittem a segélyhely felé. Láttam, hogy az arca egyre sárgább lesz. Ő is érezhette, hogy vége van. Ennyit mondott:

— Mondja meg Lajos otthon, hogy mindig rájuk gondoltam...

Én vigasztaltam:

— Ne tartson semmitől, főhadnagy ur, mindjárt a segélyhelyen leszünk és minden jóra fordul.

Erre csak a fejét bólintotta. Majd azt mondotta, hogy száraz a torka. Egy másik katonára őrizetere adtam, én magam meg sietve konyakot hoztam. Egy kortyot lehajtott, azután elvesztette az eszméletét. Többet nem is tért magához.

— Szinte csodálatos, hogy így érte a halál. Igaz, hogy nagyon vakmerő volt. Egy heves ütközetben ő volt az egyetlen tiszt, aki az orosz lövészárkon túl is rohant előre, még se történt semmi baja. Különben az embereit nagyon kímélte s mindig jól bánt velük.

— Eltemettük szegényt... Haza most nem lehet hozni a holttestét, mert a járványok miatt egyelőre nem engedik meg a hullaszállítását.

Majd a Bug melletti harcokról mesélt a hajdu. Büszkén mondotta, hogy noha tisztiszólgá volt, mindig benne volt a harcokban. Egy embert hátraküldött a lovakhoz s annak fegyverével ment előre a lövészárkba.

— Mi a Bug egyik partján voltunk, az oroszok meg a tulsó parton, a folyamtól vagy kétezer méternyire. Mikor Varsó és Iwangorod elesett, a velünk levő bosnyákok főhadnagya egy hatalmas táblára oroszul rárajzolta, hogy mi elfoglaltuk Varsót és Iwangorodot. A patruljaink éjszaka átmertek a Bugon és ott fölláttatták a táblát. Reggelre az oroszok járőrei közül többen átszökdöstek hozzánk. Elmondották, hogy tizennégy napja vannak csak bevonulva, de úgy látszik, nem volt kedvük tovább a háborúhoz.

## Románia semleges — az entente javára.

(A bukaresti minisztertanács a török municiószállítás ellen. — Bratianu helyett Carp? — Görög álmok Bizancról.)

— Távirati tudósítás. —

Bukarest—Szófia—Athén, aug. 18.

A „Steagul” írja a következőket: A miniszterek egyike, akiről úgy beszéltek, mint aki részt vesz a kabinet-átalakításban, az erre vonatkozó összes iratokat megcáfolta és az alábbi kijelentést tette:

— A kabinetátalakítása nem fog megtörténni és mi nem fogunk akcióba lépni.

A Bratianu-kormány megtagadta a municiószállítást.

Bukarest. Azok a hírek, amelyeket a román fővárosban is terjesztettek, a Törökországnak szánt municióküldemények minisztertanácsi határozattal átengedéséről, úgy látszik aptalanok. Egyelőre még nem mutatkozik semmi jele annak, hogy ebben a kérdésben jelentősebb változás következne be, amit pedig sokan várnak a román politikai körökben is. A Jurnal des Balcons kiadója, aki teljesen a négyesszövetség zsoldjában áll (éaki mellesleg szólva a félhivatalos jegű Indépendance Roumaine főszerkesztője is) erről a kérdéstről entente-párti lapjában így ír:

— A minisztertanács egyhangúlag elutasította a Törökországnak készült szállítandó munició ügyében német óhajások teljesítését Bratianu és valamennyi miniszterrel szemben a kivánságok teljesítését. A kabinetnek becsületére válik, hogy a központi hatalmaknak elle tudott állni.

A gabonakiviteli tilalom felfüggeszése nem elégitelt ki senkit, mert a kitelti vámok fenntartása mellett ennek nincs értéke. Az agráriusok teljes joggal hangoztatják, hogy a kivitelvámok fenntartásával a kivitel praktisan lehetetlen és így az egész tilato-visszavonás jelentőség nélküli.

### Carp-kabinet lehetősége.

Konstantinápoly. Itteni körökben a bizalmas jelentések alapján azt hiszik, hogy a román politika végül mégis a központi hatalmak felé fog fordulni. Ezt a nézetet megerősíti a román agráriusok partjának erejese felépése Bratianu politikájával szemben a gabonakivitel kérdésében és azok a leleplezések, amelyeket a négyesszövetség szennyes tevéseiről tettek. Nagy az aggodalom Bukarestben azért is, hogy a török-bolgár tárgyalások befejezése után Románia két szék között a földre kerül. Konstantinápolyba érkezett híradások szerint föltehető, hogy ha Romániában kabinetválság áll be, akkor az új kormány alakítását Carp Péter volt miniszterelnökre bizzák.

### A Balkánt nem fenyegeti többé orosz veszély.

Bukarest. A román lapok az orosz vereségekből megállapítják, hogy a Balkán semleges államait az orosz veszedelem többé nem fenyegeti. A „Moldova” a következőket írja: Oroszország minden reményét elvesztette a győzelemhez. Soimescu ezredes az Universul katonai szakírója lapjában ezeket írja: Erthető, hogy a négyesszövetség az oroszok súlyos helyzetéért Orosz-Lengyelország sorsát pesszimizmussal nézi. A hadiszerencse egészen a központi hatalmakhoz pártolt s ha az oroszok kiszabadulnak is az automatikusan dolgozó óriási harapófogókból, akkor is féltenségre lesznek kárthatva.

### Szerbiai offenzíva politikai céllal.

Berlin. A Vossische Zeitung Szófiában tartózkodó külön tudósítója jelenti: Miután a Balkánon az események soha sem olyan forrók, mint amint főzni szeretnek őket, ajánlatos, hogy a balkáni fővárosokból áradó hirzuhatót hidegvérrel és nyugalommal tekintsek. Görögország megfenyegetését, amely elsősorban az angol diplomáciától indult ki, a Balkán politika táborával bílfenek tekintik és különösen valószínűtlennek tartják azt a fenyegetést, hogy Szalonikiben és Kavallában nyolcvanezer embert partraszállítanak az entente hajói, ha Görögország nem engedelmessékedik. — Bulgária egyelőre várakozó álláspontot foglal el és mindenekelőtt időt akar nyerni. Meglepetések azonban nincsenek kizárva és ilyen lehet elsősorban az, hogy egyes merényletek adódnának elő valahol a Balkánon — mint az akkor szokott történni, ha Oroszország elégedetlen egy Balkán-állam magatartásával. Belgrád legutóbbi bombázása és a Duna mentén történő egyéb hadi események nyilván összefüggnek a balkáni diplomáciai ügyekkel és épen ezért egyelőre inkább politikai, mint katonai értektűek.

### A szerb hadsereg a területátadás ellen.

Páris, augusztus 18. Az Echo de Paris tudósítása szerint a szerb katonai körök erőiesen állást foglaltak az ellen, hogy olyan területeket engedjenek át, amelyeket nehéz harcok árán szereztek meg. Ha Páris nem kapja meg a szkupstina hozzájárulását az entente-nak szóló választervezetéhez, akkor le fog mondani és helyébe a mostanihoz hasonló módon összeállított kabinet fog lépni. Az entente-val való tárgyalásokat ez a körülmény csak súlyosbíthatja.

### Szerbia is elutasította az entente-ot.

Szófia. Nisből jelentik: Páris a pártvezetők előtt kijelentette, hogy ha Görögország visszautasítja a terület-

átengedést, akkor arra erőszakkal fogják kényszeríteni, míg ha Szerbia utasítja vissza, akkor jövőre az entente magára fogja hagyni.

Genf. Szerbia, Páris előterjesztése dacára, a négyesszövetséget elutasította követeléseivel.

### Bulgária biztosítottak látja Macedóniát.

Szófia. Görögország tiltakozása az entente jegyzéke ellen a négyesszövetség balkáni terveit kártyavárként döntötte halomra. Az a tény, hogy épen Görögország, amely a legjobban ki van téve geográfiai helyzetéből következtében az angol és francia fenyegetéseknek és zaklatásoknak, ilyen ellentétet mer tanúsítani, bizonyítja, hogy Athénben is vesztett ügye van a négyesszövetségnek és hogy a görögök sem hisznek a Dardanellák elfoglalásában. Szerbiában a vezető körök szintén hiábavalónak és feleslegesnek találják minden területi lemondást, mert tudomásuk szerint Bulgária már Törökországgal barátságos megegyezéshez közeledik, tehát Macedóniáért se hajlandó a törököket megtámadni. A görög példa kapóra jön a szerbeknek és ha az entente nagyon szorosra fogná a pórászt, ők is kormányválsággal próbálhatnak haladékokat nyerni. Bulgáriában a négyesszövetség egész ajánlatát céltalannak tekintik immár, de mindenesetre nagy morális elégtételt találnak abban, hogy mindkét csoportja az európai nagyhatalmaknak kétségtelessen ismerte el Bulgária jogát a macedón területekre. Az Utro — a legelterjedtebb szófia lap — meg is írja:

— Birtokában vagyunk az adott szónak és ma, vagy holnap saját erőnkkel vagy Európa támogatásával meg kell kapjunk Macedóniát.

Az egyik ententehatalom szófia képviselője egyébiránt a négyesszövetség demarsát a lehető legnagyobb esztelenségnek mondotta, mert ezzel Görögországot és Szerbiát megbántották anélkül, hogy Bulgáriát megnyerték volna.

### Görögország tiltakozó válasza.

Berlin, augusztus 18. A Vossische Zeitungnak jelenti Athénből: Görögország válasza a négyesszövetség jegyzékére elkészült. Tartalma ez:

A görög kormány emlékezteti a négyesszövetséget arra, hogy már néhány hónappal ezelőtt is határozott tiltakozását jelentette ki, a mikor először hallotta meg, hogy az entente Bulgáriának fel akarja ajánlani Kavallát. Ezután joggal feltételezhető már a görög kormány, hogy többé nem merül fel az a kombináció, hogy Kavalláról lemondjanak bizonyos kisázsiai területek átengedéért. Ebben annál is inkább biztosított, mert annak idején kimondták, hogy Görögország csak Bulgáriával közösen tárgyalhat erről. A négyesszövetség új ajánlata és jegyzéke keserű csalódás tehát Görögország számára. A szövetségesek azt gondolták, hogy Bulgáriának felszámolhatják a balkán-szövetség feltámadását és hogy ennél az entente akarata helyettesítheti Görögország beleegyezését. Nyilvánvalóan az a szándék vezette az entente-ot, hogy Görögországra is megfelelő nyomást gyakoroljon. Ez Görögországban igen kellemetlen érzést keltett, mert sem a görög kormány, sem a görög nép beleegyezését nem adja ahhoz, hogy területet csere-bere tárgyává tegyen. A görög válaszigyzék szíval végződik, hogy mindez, a mit kifejtett, az egész görög nép egyhangú érzésének hű tolmácsolója. A négyesszövetség ja-

vaslata elfogadhatatlan és a görög kormány nyomtatékosan és ünnepélyesen tiltakozik ellene. Nem tartja megengedhetőnek, hogy a nemzetközi jog és nemzetiségi elv megsértésével Görögország függetlenségéről és a görög föld integritásáról tárgyaljanak.

Athén. Az egész Görögországban mérhetetlen az izgalom a négyesszövetség ellen. A színházakban a színészek ulánus és huszáregyenruhákban osztrák-magyar lobogókkal játszanak és a közönség melegen tüntet a monarchia és Németország mellett. Franciaországot abszolútják. A kormánynak semmi reménye nincs arra, hogy a négyesszövetség követeléseit teljesíthetné.

### Görög álmok Byzancról.

Berlin. Athénből jelenti Lederer Leo dr. a Berliner Tageblatt balkáni haditudósítója: A Balkánon a Dardanellák ostroma ismét életretámasztotta Byzanc ujjászületésének álmát, amely első ébredését sok-sok évszázad múltán a Balkánszövetség háboruja alatt élte meg, akkor, amidőn a bolgár hadak már-már Konstantinápoly falait tenyegették. A görögöknek akkor csak az az egy aggodalmuk volt, hogy a „város” meghódítója nem Konstantin görög király lesz, hanem Ferdinánd bolgár cár. Ma, amikor angol, orosz, francia ágyuk döbögnek Konstantinápoly tengeri bejárói előtt, a hellenizmus feszült figyelemmel lesi a történeteket és Venizelosz nem szűnik meg agitálni amellett, hogy Görögországnak ott kell lenni Konstantinápoly elfoglalásánál. Konstantinápolyban ismerik ezeket a görög álmokat és épen ez a mély oka annak, hogy a két ország nem tudja egymást megérteni.

### A semleges Balkán-államok nem csatlakoznak az entente-hoz.

Bukarest, augusztus 18. Athénből jelentik: A Szerbiából érkező hírek a négyesszövetségre nézve nagyon kedvezőtlenek. Híre jár, hogy Szerbia ép úgy fog tiltakozni a négyesszövetség erőszakos jegyzéke ellen, amint azt Görögország tette. Angolország követe kijelentette Gunariss miniszterelnök előtt, hogy kormánya nem vár Görögországtól választ, miután a négyesszövetség határozata kész ténynek tekintendő. Bulgária válaszában beérkezésekor ajánlatot fognak tenni Görögországnak. Így a görög nép nagy izgalommal várja Bulgária válaszát. A nép magatartása bátor és nagy az elkésztetés Angolország ellen. Teljesen ki van zárva, hogy Görögország eleget tegyen a négyesszövetség kívánságainak. Ugy beszélnek, hogy Bulgária sem fog csatlakozni a négyesszövetséghez.

### Teljes a négyesszövetség kudarca.

Bécs, augusztus 18. A Balkán izgalma a telőpontra jutott. Konkrét hírek ugyan még döntő állásfoglalásról nem érkeztek, de a jelek arra mutatnak, hogy az entente kétségbeesett erőlködésű csütörtököt mondanak a balkáni államok jószágán. A görög kormány lemondása és Venizelosz előtérbenyomulása nem változtat a helyzeten, mert Konstantin királyt semmi körülmények közt sem vihetik kalandba. Görögország már elutasította azt a feltevést, hogy Kavalláról lemond és nem törődik a négyesszövetség fenyegetéseivel. Venizelosz példája, aki ma savanyu arccal szintén a semlegességet hirdeti, megtanítja a balkáni népeket

arra, milyen veszedelmes játék a mostani időben a hangulatok politikája.

A szerb szkupstina határozatáról még hiteltelen hír nem érkezett. De annyi bizonyos, hogy valahányszor a szerb kormány nem akart engedni az orosz nyomásnak, összehívta a szkupstinát. Ennek az eddigi tapasztalatok szerint mindig az a jelentősége, hogy a kormány tagadó határozatot akar. Szerbia tudja, hogy a második balkáni háborúban szerzett rablását nem tarthatja meg. Az elesett bolgárok csontjaiból feltámad a nemesis. De önként lemondani a jogtalan birtokról, erre akár a szerb kormány, akár a szkupstina képtelen elhatározni magát.

A román hangulat? Ép úgy áll a helyzet, mint 1870-ben. A románok akkor is a franciák

íránt voltak hangolva. De a háborúban nem vettek részt s akkor is ragyogó aratásuk volt. Az oroszok vereségeinek megvan az eredményük s a románok, akik elfogulatlanul nézik hazájuk történelmét, nem feledhetik el, hogy már az öreg Miklós cár el akarta venni az országot s csak a monarchia akadályozta meg szándéka keresztülvitelében.

A bolgárok saját testükön győződtek meg arról, hogy az orosz balkáni politika Szerbiára támaszkodik. Radosszavow miniszterelnök tudja, hogy Oroszország rég eltért a san-stefanoi békeben lefektetett utról, hogy megalkossa Nagy-Bulgáriát. A bolgár semlegességi politika a helyzet és az érdekek helyes felismeréséből fakad.

## A megvert orosz hadvezérek.

(Intrikák Dimitriew Radko ellen. — A kárpáti rémes veszteségeket nem lehet kiheverni.)

Távirati tudósítás.

Bécs, augusztus 18.

A főhadiszállásról jelenti a Reichspost haditudósítója: Érdekes részleteket hallottam az orosz hadvezérekéről olyasvalakitől, aki ismeri az ellenséges hadiszervezet minden ágazatát. Az orosz tisztek egyetértőnek abban, hogy azért kellett nagy véráldozatok árán kivívott sikereiket és a hódított területeket feladni, mert a Kárpátokban rettenetes veszteségek érték az orosz sereget. E harcok után a főhadiszálláson szabad területen küzdő orosz haderő mindössze két millió lett. A kárpáti téli hadjáratban megfagyott, vagy megsebesült s egyáltalán haroképtelenné vált embertömeget akkor nem Orosz-Lengyelországon, hanem Kelet-Galicián át szállították tovább Dél-Oroszország felé.

Mikor a szövetségesek offenzívája észak felé fordult, az orosz hadsereg három harovonra oszlott. A legfontosabb volt a délnyugati front Iwanow tábornok vezetése alatt, amely körülbelül Varsótól a Bugig húzódott. Ennek a hadseregnek Dragomirow tábornok a vezérkari főnöke. Egyik seregrésze ennek a hadcsoporthoz, amely a Viszlula és a Wieprz között vonult fel Iwanow tábornok helyettesének, Junakow tábornoknak volt alárendelve. Ez a sereg állott szemben József Ferdinánd főherceg hadseregcsoportjával. Junakow tábornok főhadiszállása időnként Lublinban volt.

A Wieprz és a Bug között Everth tábornok parancsnokolt Mackensen tábornagygyal szemközt. Everth tábornok tavaly télen Salza báró tábornok helyébe került a negyedik hadsereg élére és hamarosan sikerült vaskézrel rendbeszednie ezt a seregrészt, amely a kraszniki csata után bomladozni kezdett. A negyedik sereg trénje akkor egészen Lublinig menekült. Az orosz tisztek körében nyílt titok, hogy Nikolajevics Miklós nagyherceg fővezér, akkor a negyedik sereg parancsnokához, Salza báró tábornokhoz ezt a szűkszavu táviratot intézte:

— Vagy előre, vagy el!

A Bugtól keletre felvonult orosz hadseregnek Miscsenko tábornok a parancsnoka, míg az északnyugati fronton Russkij tábornok a vezér, akinek vezérkari főnöke Danilow tábornok. Ez a harovonal akkor Varsótól a Nyemenig terjedt. Az utóbbi időben Russkij tábornok átvette a vezetést a legszűkebb jobbszárny fölött, amely front körülbelül Pétervár-

nál kezdődött és a stratégiai főtartalak szerepe volt utalva. Ennek a seregrésznek azelőtt Van der Flit tábornok volt a parancsnoka.

Külön seregrészt alkot a kaukázusi front, amelyről Lublinba érkezett orosz tisztek hírt hozták, hogy a törökök ott jelentékeny sikereket vívtak ki.

A még mindig nagy kegyben álló Radko Dimitriew az orosz hadseregben a legharciasabb tábornokként ismeretes. Szerencsétlensége köztudomás szerint intrikákra vezethető vissza, amelyeket a nagy offenzíva kezdetén Iwanow tábornok vezérkari főnöke, Dragomirow tábornok ügyesen és alattomosan intézett ellene. Mint a harmadik orosz sereg vezére április utolsó napjaiban Dimitriew tábornok idejekorán tudomást szerzett a szövetséges hadsereg tenyegető hadműveleteiről s akkor ő abban a kínos helyzetben volt, hogy seregének több hadosztályát Lemberg felé irányította a nagyherceg fővezér.

Ezek a hadosztályok akkor Lembergben a cár látogatása alkalmából biztonsági szolgálatot végeztek, a vasutvonalakat őrizték és parádés csapatokat alkottak. Dimitriew tábornok, felismerve seregének veszélyes helyzetét, sietett Iwanow tábornoknak segédszereget táviratozni, de, mint az orosz tisztek beszélik, Dragomirow vezérkari főnök ezt a táviratot elkieszkasztotta. Dragomirow tábornok még nemrég Radko Dimitriew alá volt rendelve s már akkor kezdődött közöttük az ellenséges viszony. Hír szerint a bolgár származású tábornok még most is fontos parancsnokságot tölt be.

Nikolajevics Miklós nagyhercegtől reszketnek az egyes hadseregparancsnokok, a fronton levő alsóbbrendű tisztek ellenben rajonganak érte. A nagyherceg fővezér törzskara nem nagyon számos s ezért rendkívül mozgékony, hol itt, hol amott jelenik meg a fronton.

Nem titkolják az orosz tisztek, hogy seregükben nagy a tisztihány és hogy a csapatok belefáradtak az egy éves háborúskodásba. A municiógyártás rendkívül lassú és rendszerelen. Jellemező erre az a körülmény, hogy például Lublinban, ahol temérdek sok a gyár, tüzérségi lövedéket egyáltalán nem gyártanak.

# Kowno gyors eleste meglepte az oroszokat.

(Óriási hadizsákmány. — Hat hadtest foglyot vesztenek havonta a visszavonulók. — A várháromszög veszélye.)

Távírti tudósítás.

Budapest—Bécs—Berlin, augusztus 18.

A sajtóhadiszállásról jelentik: Az elmúlt nap ismét óriási eredményeket hozott győzelmesen harcoló csapataink fegyvereinek.

A legnagyobb esemény kétségkívül Kowno várának eleste. Kownonak tegnap egész délnyugati frontja és a Nyementől délre eső része elesett, mára pedig eldőlt a vár sorsa teljesen. A jelentőséges siker szokatlanul nagy a hadizsákmány szempontjából is. Amióta az orosz munició és ágyúhiány állandóan észlelhető, azóta a tüzérség mindig elsőként kezdi meg a visszavonulást és így az a körülmény, hogy most mégis jóval több, mint négyszáz ágyú maradt az ostromlók kezén, kétségkívül azt bizonyítja, hogy az ellenséget az ostrom bámulatos gyors előrehaladása meglepte.

Osszóbb szorult a támadó iv Brest-Litovszk vára körül is. Ezidő szerint leginkább Mackensen hadserege közelítette az erősséget, amelynyiben Brest-Litovszktól 20 kilométernyire délre jutott el. Az altábornagy nagyszerű kassai hadteste, mely eddig is minden nehéz feladatot fényesen megoldott, heves harcok közben Piszca délnyugati határáig küzdött fel magát és az orosz hadsereget, amely ott újabb ellenállást próbált, legint visszavetette. József Ferdinánd hadserege Janow mellett eljutott a Bughoz, Kövess tábornok katonái pedig a folyót már át is lépték. A nyugatról csatlakozó fronton Siemiatice mellett attól északra lovaságunk a szövetséges német csapatokkal együtt előrenyomult.

Frontunk innen egyenesen északra Tykovinig, Biellostocktól keletre húzódik.

**A Dnyeperig kell hátrálni az oroszoknak**

Amsterdam. A Daily News a következőket jelenti: Keleten kétségbeesett küzdelem folyik a Varsótól Pétervárra vezető vasutvonal birtokáért. A helyzet kulcsa Kowno melynek elvesztésével elesik magától Vilna is. Ebben az esetben az oroszoknak esetleg a Dnyeperig kell visszavonulniuk.

**Havonként hat orosz hadtest esik fogságba.**

Zürich, augusztus 18. Az itteni Tagesanzeigernek jelentik a keleti frontról: Az óriási orosz visszavonulás példátlan a világhistóriában. Az oroszok naponként körülbelül 8000 embert vesztenek foglyokban, ami havonként hat hadtestre rug. Nagyobb vereséget európai nagyhatalom még sohasem szenvedett, mint most Oroszország.

**A grodnói vasut veszedelme.**

Berlin, augusztus 18. Külön úton Pétervárról jelentik a Tagliche Rundschau: Sűrűn jelennek meg német repülőgépek azon a tájékon, ahol a varsó-grodnói vasutvonal kereszteződik. A német repülőgépek az utolsó napokban temérdek bombát dobtak a sínre.

**A várháromszög előrése.**

Krisztiania, augusztus 18. Az Aftenposten katonai munkatársa írja: A keleti harctéren a szövetségesek támadásának kulminációja még nincs elérve. Igaz ugyan, hogy orosz részről katasztrófa még nem állott be, de a német tüzérség heves támadására és messzire vivő lövegeire tekintettel, a visszavonulás az orosz seregek részére minden áron, lehetőleg kis áldozatokkal elérje a Grodno-Bjelosztock-Brestlitovszkon át a Luck-Rowno-Dubno által képezett várháromszöget. Már most kitűnik, hogy a cél elérésének kedvéért óriási mennyiségű hadianyagot áldoznak fel, amely ilyenkor a szövetségesek könnyű zsákmányává válik. Ami a délről kelet felé vonuló orosz sereget illeti, ezek talán elérik az említett várháromszöget, vagy Brest-Litovszk környékét. Sokkal nehezebb azonban a centrumból észak és északkelet felé menekülő seregek helyzete, mert Lomza bevétel óta már csak kis mértékben képesek az oroszok a Bjelosztock-Vilna-Dünaburgon át Szentpétervár felé vezető vasuti vonalat igénybe venni és csak napok, sőt órák kérdése lehet az, midőn a visszavonulási lehetőség ezen a vonalon teljesen megszűnik.

**Rigából menekül a lakosság.**

Berlin, augusztus 18. A „Nationalzeitung“ jelelti Kopenhágából: Heinrich Lehmann, a kopenhágai polgármester fia, éppen most érkezett meg Rigából és a következőket adja elő:

— A németek bevételére Rigában minden előkészület megtett. A város környeke teljesen le van rombolva, hogy a győzelmes ellenség számára hasznavehetetlen legyen. Rigából az összes emlékeket és szobrokat eltávolították. Nagy Péter emlékének kivételével, amely a polgármester kifejezett parancsára, mint a város „védő istene“, ott maradt. Most azonban felsőbb parancsra ezt is elviszik. A birodalmi bank és a többi bankok pénzét már elvitték. A zálogházakat becsukták és a zálogtárgyakat eltávolították. Elvitték a templomok harangjait is, valamint minden kosztulajdont, aminek értéke van. Erdemes följegyezni, hogy az értékeket nem Pétervárra, hanem Moszkvába szállítják, amit különben az orosz kormány az összes veszélyeztetett kerületet kormányzóinak titkos rendelkezésben tudomására hozott. A menekülteket vivő vonatok szintén Moszkva irányába mennek. Azokon a vasuti vonalokon, amelyek Rigából az ország belsejébe visznek, az állomási kijáratok már alá vannak a néma és a síkből kiszedtek a csavarokat, úgy hogy szükség esetén a vonalakat azonnal meg lehessen szüntetni.

**Hindenburg északi átkaroló terve.**

Kopenhága, augusztus 18. Mihajlovszky ezredes, ismert katonai szakértő a Ruskoje Slovo augusztus 11-iki számában a következőket írja az oroszországi harctéri helyzetről:

— A helyzet az oroszok nyugati frontján éppen olyan komoly maradt, mint amilyen volt, mert a németek nem mutatják a legesekélyebb fáradtság jelét sem, hanem szakadatlanul nyomulnak előre. Három hét lefolyása alatt Hindenburgnak sikerült rendkívül nagy eredményeket elérnie. Ugy látszik, a németek és szövetségeseik nem elégednek meg Varsó és a Visztula vonalának meghódításával. Hindenburgnak sokkal komolyabb terve van. A németek északon át akarnak karolni bennünket, hogy még távolabbra legyünk kénytelenek visszavonulni kelet felé, vagy pedig azt akarják hieroszakolni, hogy a Nyeman és Visztula között nagy erőket csoportosítsunk és megütközzünk velük. Minden szégyenérzet félretételével meg kell állapítanom, hogy a Varsó elleni előrenyomulást rendkívül ügyesen organizálták, a megvalósítás pedig nagyszerű és bátor volt.

**Több százezer orosz vándoruton.**

Zürich, augusztus 18. A Neue Zürcher Zeitungnak jelentik Pétervárról: Ismeretes, hogy az orosz katonai hatóságok a különböző zónákról ezer meg ezer családot kiutasítottak, melyeknek Oroszország belsejében kellett új hajlékot keresni. Hogy a németek előnyomulásával a polgári lakosság menekülése milyen óriási mértékű lett, az csak természetesen, mert rémhíreket terjesztettek az ellenségről. Az orosz minisztertanács többször tanácskozott ezeknek a szerencsétlen családoknak a jövődjével. Ez a folyam hompölyög nyugat felől a központi kormányzóságokba. Egész falvak, gyermekek, asszonyok gyalog vagy szekérről és az összes háziállatokkal indultak vándorutra anélkül, hogy sejtelmük lett volna, hol találnak újra otthont. Ezeknek a karavánoknak az összetétele igen vegyes. Parasztok és zsidók mellett nagyon sok a német kolonista család is köztük, a kiket a katonai hatóságok a nyugati határról kiutasítottak. A belügyminiszter a vándorutra kelt emberek számát több százezerre becsüli és a kormánynak most egyik legégetőbb feladata, hogy ezt az áramlást irányítsa és utjában gondoskodjék ellátásáról is. A minisztertanács ezzel a munkával a birodalmi tanács két tagját bízta meg, a kik egész sereg hivataluokkal és nagy összeg pénzrel rendelkeznek.

## IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

\* Az aradi zenekonzervatóriumba a beiratások szeptember hó 1-én megkezdődnek. Műterméltér József igazgató, Szabadság-tér. 2987

\* A mi hadseregünk. (Katonai szakfolyóirat az Urániában) A színház tegnap méltóan ünnepelte meg a nagy napot. Katonai vonatkoros műsort adott. Először szigorúan vett tudományos felolvasás keretében ismertette Mátyás dr. a hadsereg egyes részeit és fontosabb elemeit. Azután egy katonai dráma jeleneteiben láttuk díszességesen diadalra jutni a fejelemnek és bátorságnak gyümölcseit. A dráma hőse nem magyar katona, de bátorsága és nagy elhatározása olyan, mint azt nap-nap után a mi hőseinkről olvasunk. Végül az ellenséges frontról olyan képeket mutatnak be, melyek egymaguk is érdekes volutknál fogva lekötötték a néző minden érdeklődését. A francia hadügyi kormány főmegbízottjai a harctérről hiteltelen alakban becsusztatva kerül a közvélemény elé. Mosolyogva kell néznünk ezeket az erőlködéseket, melyek nekünk csak ellenségek alacsony gondolkodását és igazán nem férfias viselkedését demonstrálják. — A rezervista álma, Zichrer zenéjére készült magyar háborús operetta legközelebb az Urániában.

## H I R E K. LEGUJABB.

Erkezett reggel 3 órakor.

**Konstantinápoly.** Török forrásból eredő magánjelentések szerint a dardanellai harcokban az ellenség augusztus 6-tól 11-ig a Sed il Bahr szakaszon nyolcezer halottat, Ari Burnunál kétezer és Ari Burnutól északra több mint tízezer halottat hagyott hátra. Ezek szerint az ellenség ama kétezer ember beszámításával, a kik az augusztus 14-én megtorpedózott szállítóhajón elsüllyedtek, hat nap alatt huszonhétezer halottat és ötvenezer sebesültet vesztett.

**Hága.** A Le Hague a következőket írja: A tizenhátdiki calaisi konferencián Joffre kijelentette, hogy Anglia nem teljesítette a szerződését. Az angol kormány ugyanis kötelezte magát, hogy naponta ötezer katonát szállít az európai harctérre. Ezt a számot már kezdetben sem tartotta be és most egészen elmaradtak a szállítások. A konferencián az orosz tábornokok követelték a francia és angol offenzíva megindítását a nyugati harctéren. Erre vonatkozólag azonban nem hoztak határozatot.

**Lisszabon.** Az új kormány kizártnak jelentette ki, hogy Portugália egyáltalán részt vegyen a világháborúban.

**Bécs.** A Neues Wiener Tageblatt haditudósítója jelenti: Amint épen most értesülök, Brestlitowsk erődjeinek lövetése nehéz ágyúkkal megkezdődött.

**Rotterdam.** A pétervári lapok előkészítik az orosz közönséget arra, hogy a közeli jövőben tovább kiűritik Oroszország északnyugati részét egészen Reval környékéig.

**Csernovie.** Besszarábia déli tartományában a katonai és politikai hatóságok siettetik az aratást és a gabonát sürgősen Oroszország belsejébe szállítják. Ugy látszik, hogy ezen területek kiűritése küszöbön van és ezért már a téli vetési munkákat nem is kezdték meg.

**Berlin.** Vilmos császár Kowno elfoglalása alkalmából a következő táviratot intézte Hindenburg tábornagynak:

— Kownonál Belső-Oroszország védővonalának első és legerősebb bástyája került a németek kezére. Ezen fényes hadtett a katonák hősiességén kívül az ön céltudatos vezetésének köszönhető.

**London.** Hivatalosan jelenti, hogy Anglia keleti grófságában német léghajók jelentek meg, amelyek bombákkal tíz egyént megölték és harminchatot megsebesítettek. Azt hiszik, hogy a léghajók egyikét sikerült eltalálni.

**Gent.** A Havas ügynökség jelenti nem hivatalosan: A négyesszövetség tárgyalásai, a melyeket a Balkán álla-

mokkal folytattak, nem vezettek eredményre. Egyelőre úgy hírlik, hogy több Balkán állam a jelentégi pillanatokban nem adja fel semlegességét.

**Grác.** A király az U XII-vel hősi halált halt Lerch Egon itt élő édesanyjához meleghangú részvétéliről intézett.

**Madrid.** Barcelonában és más spanyol városokban népgyűléseken hevesen követelték, hogy Spanyolország tegyen meg mindent Gibraltar visszaszerzésére.

**A 85 éves király harcoló katonáihoz.** (Frigyes főherceg főparancsa. — „Hiven a halálig!” — Vilmos császár a főhadiszálláson.)  
Távirati tudósítás.

Budapest, augusztus 18.

A sajtóhadiszállás jelenti: Frigyes főherceg generalisszimusz, hadsereg-főparancsnok közli a királyhoz intézett beszédét, amelyben a hadsereg és flotta nevében szerencsekívánátát tolmácsolta. Az északkeleti túlhatalmas ellenség összeomlott és a megvert tömegek visszahúzódnak. Hiába bizakodik az oroszok újra erőre kapásában a délnyugati alattomos ellenség.

A király az üdvözlésre a következőket válaszolta:

— Ha e nagyon komoly időben, születésnapomon jobban, mint máskor végigtekintek a múltom és jelenem, a legmélyebben átérzem azt, amit ragaszkodás, szeretet, hűség és áldozatkészség ajándékul nekem nyújtanak. Megelégedéssel tudom becsülni véderőm óhajait, amelyeket ön imént magható szavakkal nekem kifejezett. Teljes szívvel köszönetet mondok önnek és a legitjabb katonáig valamennyi harcosnak mindazokért a kitartó, hősiesség, egy eseménydus teljes háborus esztendőt betöltő fényes teljesítményekért, amelyeket Ausztria-Magyarország védereje hű fogyerbarátságban a dicsőséges német hadsereggel győzelmesen véghez vitt. Gondolattal és szívvel ott vagyok száraztöldei és tengeri hárcsaimnál és kérem számukra a mindenható áldását. Az isteni gondviselésben bizva, egyesült erővel akarjuk kiállni mindazokat a megpróbáltatásokat és nélkülözéseket, veszélyeket, amelyek a haza javát biztosító becsületos béke kivívásáig még reánk vannak mérve. Miként melegen szorítom meg kezét, a mely a tábornagi pálcát viseli, úgy a legszívélyesebb köszönetem és üdvözlésem elszáll a táborba derék vitézeimhez, a kik északon és délen, mint pajzs és kard védik Ausztria-Magyarországot. Velem együtt e széles hazában, miként most, úgy a távol jövőben is mindenki tudatában lesz annak, hogy mit bír véderéjében.

A generalisszimusz napiparancsát így végzi:

— Katonák! Legtetsőbb hadurunk kegyes szavaira egyetlen válaszuk van: Hiven a halálig!

A sajtóhadiszállásról jelenti: A király születésnapját a hadsereg főparancsnokság székhelyén is megünnepelelték. Reggel istentisztelet volt és ezután a város főterén hazafias ünnepély következett. Délben az ebéden megjelent Vilmos császár is, a 34. gyalogezred ezredesi egyenruhájában. Az ebéden a császár mellett egyik oldalon Frigyes főherceg, a másikon Hötzendorf Conrad ült. Az első tósz-

tot Conrad mondotta. Vilmos császárt köszöntötte fel, aki ezután a királyra mondott köszöntőt.

Berlinből jelenti: A német sajtó Kownó elesét úgy ünnepli, mint a legszebb függelékét Ferenc József születésnapjának.

Budapestről jelenti: Tisza István gróf gratuláló táviratot intézett a királyhoz a kormány és az országgyűlés kétháza nevében. Az isten úgy akarta, — mondta táviratában — hogy a király megláthassa az általa rogersélt monarchia diadalmas küzdelmét. A király a következőket válaszolta:

— Jól esik látnom a monarchia óriási küzdelmében népeim ragaszkodását.

— A trónörökös huszonnyolc éves. Bécsből jelenti: Károly Ferenc József trónörökös tegnap ünnepelte huszonnyolcadik születésnapját a legszűkebb családi körben. A főherceget táviratilag és írásban az uralkodó családnak és más fejedelmi családoknak számos tagja szívélyesen üdvözölte. Számos udvari és állami méltóság és a társadalom előkelő tagjai bejegyezték nevüket a kitett ivra.

— Szent István-napi istentisztelet. Augusztus 20-án, első apostoli királyunk Szent István ünnepe alkalmából, délelőtt 10 órakor a minoriták templomában Isten-áldó ünnepélyes szentmisét tart az aradi plébánia, amelyen az aradi állami és közhivatalok részt vesznek.

— Új hadnagyok. A hivatalos lap mai száma közli, hogy a király Hochar Jenőt a Terézianum volt növendékét a 38-ik gyalogezredhez, Stand László, Lázár Sándor és Aczél Béla akadémikusokat a 2-ik honvéd gyalogezredhez hadnagyokká nevezte ki.

— Gyászünnepély. Chorin Aron az aradi izr. hitközség volt nagyszülő főrabijának emlékének tiszteletére a zsinagógában augusztus 19-én csütörtökön este fél hét órakor gyász-ünnepély tartatik, melyre a hitközség tagjait ezuton hívja meg: az elnökség.

— A város tüzfája. Arad város tanácsa ma tartott rendkívüli ülésében foglalkozott a város tüzfájának fedezésére kiírt versenytárgyaláson beérkezett ajánlattal és a gazdasági szék javaslatára elfogadta a Potocki gróf honföldi uradalmának már ismerteget ajánlatát. A tanács tekintettel a magas faárakra redukálta a mennyiséget és 7000 köbméter helyett csak 5000 köbmétert rendel, mert a kőszén tüstét fogja jobban kultiváltatni. Minthogy a fát drágábban kell vásárolnia a városnak, mint azt hitték, Varjassy Lajos polgármester javaslatára a tanács a közgyűléstől kérdi meg, vajjon a tisztviselőknek hajlandó-e a törvényhatóság a régi olcsóbb áron adni a tüzelő anyagot.

— Hirtelen haláleset. Ma este hét óra tájban a kórházban egy idősebb uriaszony hirtelen rosszul lett és összeesett. A járókelők hamarosan bevitték egy üzletbe, a hol megállapították, hogy az illető özvegy Löwinger Ferencné, ötvenhárom éves magánzónó. Az uriaszony állapota egyre rosszabbodott és ezért kocsin a lakására, Deák Ferenc-utca 42. szám alá szállították. Utközben azonban özvegy Löwinger né meghalt. Pozsgay István dr. és Lakatos Izsó dr. megállapították, hogy halálát agyvérőmlés idézte elő. — A szerencsétlen uriaszony férje pár év előtt szintén tragikus körülmények között hunyt el. Temesváron zálogháza volt és mint emlékeztetés: üzletében világos nappal meggyilkolták és kirabolták. A gyilkost, Balázs Istvánt rövidesen elfogták és a temesvári törvényszék esküdtjeinek verdiktje alapján kivégezték.



— Szikratáviró a pétervári zsinagógában? Frankfurtból jelentik: Kerülő uton az a távirat érkezett ide Pétervárról, hogy a katonai hatóságok a pünkösdi ünnepon átkutatták a nagy pétervári zsinagógát. A frigládában állítólag titkos dróttalan távirót fedeztek fel.

— A titkos írásu magánlevelezések. A „Külügy-Hadügy” jelenti: A postahivatalokat felszólították, hogy a részükre érkezett titkos írással írott leveleket a postaigazgatóságnak azonnal adják át. A postaigazgatóság e leveleket az illetékes katonai parancsnokságnak továbbítja, a hol azután szigorúan megvizsgálják az egyes eseteket.

— A Generál szereteadományai a király születésnapjára. Mint értesülünk, a *Trieszti Általános Biztosító Társulat* (Generál) a cs. és kir. hadügyminiszteriumnak öfelsege 85. születésnapjának tiszteletére és emlékére 100.000 (százezer) korona névértékű járadékot bocsájtott rendelkezésére, hogy ezen tőkeösszeg kamatait évenként augusztus 18-án tíz és pedig négy magyar és hat osztrák olyan állampolgárnak adományozza, akik a most folyó háborúból, mint teljesen munka- és keresésképtelenek kerültek vissza és anyagi támogatásra szorúlnak. A magyarországi igazgatóság azonkívül még külön a következő szereteadományokat fogja a király születésnapján rendelkezésére bocsájtani: Tíz felsőmagyarországi községben egy-egy Generál-házra 600 koronát, összesen 6000 koronát; a Magyar Vörös Kereszt Egyesületnek a már adományozott 25.000 koronán felül újabban 5000 koronát; a háboruban megvakult katonák részére 3000 koronát; az amputált katonák részére 2000 koronát; katonatiszti özvegyek és árvák „Erzsébet Otthona” részére 1000 koronát; az országos Anya- és Csecsemővédő Egyletnek 1000 koronát; ingyenkenyér számára 1000 koronát; ingyentej számára 1000 koronát; összesen 20.000 koronát. Ugyancsak 20.000 korona kerül Ausztriában is különféle hadijótékony célokra kiosztásra. És végül felemlítjük, hogy a Generál magyarországi igazgatósága itthon maradt kisebb fizetésű magyar tisztviselői és szolgálóinak támogatására, tekintettel a nagy drágaságra, a f. évi áprilisban már engedélyezett és teljesen ki-fizetett 50.000 koronán felül augusztus 18-án újabb 50.000 koronát szavazták meg és ezen összeget szeptember hó első napjaiban fizeti ki.

— Párisban kevés a liszt. Stockholmból jelentik: A Stockholms Dagblad írja: A franciák, akik az angolokkal egyetemben azt hitték, hogy a központi hatalmakat kisháztelik, most önmagukon fogják a terveikkel járó esetleges keserőségeket élvezhetni. Már néhány hét óta nincs elegendő lisztjük és így kénytelenek a huzalisztet rizliszttel keverni és az ilyen elkészített hadikenyeret fogyasztani. A hadügyminiszteriumban most élénken vitatják a terveket, miként lehetne a liszthiány miatt támadt bajokon segíteni. A legközelebbi napokban Franciországhban is kénytelenek lesznek maximális kenyérárakat megállapítani.

— Mondd, ki vagy? (Szenzációs bűnügyi dráma az Apollóban.) Csütörtökön ismét új műsora mutat be az Apolló-színház. Bemutatásra kerül egy szenzációs dráma, amely a vérbeli amerikai bűnügyi történetek közül való. A lebilincselő meszészövés jelenetrel-jelenettel érdekesebbé válik s az ember fantáziáját szinte a végsőkig fokozza. A meglepő fordulatok, az eredeti trükkök egész sorával találkozunk a fenomenális amerikai drámában, amelyen kívül még számos nagyszerű képből áll az Apolló-színház új műsora. Két pompás bohózat nyújt a közönségnek gondatlan, kellemes percek. Ötletes, kacagásra készítő képek ezek, amelyeket a közönség szívesen vesz. A műsor egyéb számai harmonikusá teszik az Apolló kiváló új programját. 3

— Az aradi Vörös Kereszt tagdíjainak behajtása még tart. Az egyesület elnöksége a lapok útján világosítja föl tagjait, hogy az elmúlt évben a pénzügyi és a pénzbeszedő szolgáló behívása miatt nem tudta kiküldeni a nyugtákat s ebben van annak a magyarázata, hogy a legpontosabban fizető embereknek is csak most mutatják be az elmúlt évi tagsági szelvényt.

— Az ősöng elleni csávázás. A vetési idő közelgésével hamarabb nagyobb gondot okoz a gazdáknak az ősöng elleni csávázás kérdése, annyival inkább, mert az idejü buza meglehetősen ősöngös, amely ellen ha jó pácolással nem védekezhetünk, a szemek termények e betegsége jövőre nagyon is számottevő kárt okozhat. A pácolásra használatos rézgálic azonban oly drága s olyan kevés áll tulmagas áron is rendelkezésre, hogy a gazdák nagy részének nem lesz módjában buzáját rézgálicoldatban csávázni. Segítségül jött azonban — mint illetékes és megbízható helyről közlik velünk — az Antispora-Vita, melyet a nagykanizsai Schwarz és Tauber cég hozott forgalomba s amely úgy a külföldi, mint a hazai laboratóriumi és gyakorlati kísérletek szerint tökéletes pácolószert, amely 3%-os oldata nemcsak hogy teljesen kirtja a tizenkét óra hosszat pácolt ősöngspórákat, de a véltmag csiraképeségét sem befolyásolja legesekélyebb mértékben sem. Az ősöng elleni védekezés kérdése tehát rézgálic nélkül is meg van oldva, mert az olcsó Antispora-Vita teljesen pótolja a rézgálicot. 8751

— Öngyilkosság. Dani Antal hatvannégy éves gazdálkodó ma este nyolc óra tájban a grófi Tisza István-ut 11. számú házában levő lakásán forgó pisztollyal öbelötte magát s nyomban meghalt. Hozzájártozóinak levelet hagyott hátra, melyben megírta, hogy gyógyíthatatlan betegsége miatt vált meg az élettől.

— Előnyös cipő-kiállítás! Temesvári üzletem felosztása miatt az összes onnan átszállított elsőrendű cipőt rendkívül mérsékelt áron bocsájtom áruba. Weinberger János cipőárúháza, Arad, Andrassy-tér 20.

— Irógépeket, levélbélyeg-gyűjteményeket és egész könyvtárakat méltányos áron vesz Kerpel Izsó könyvkereskedése. 193

— Használt és új tankönyvek Krausz Paulinnál, színházépület.

— A papír, mint fűtő és szénanyag. A fa árak óriási megrálgulása mindenkinek nagy gondot okoz, vajon hogyan lehet télire a tüzelő anyag szükségletet gazdaságilag előnyösen fedezni, vagy legalább a magas árakat némileg olcsóbbá tenni. Nagy segítségre van e kérdés megoldásában az a köztudomású, hogy a szén, hulladék-újítás és egyéb papírost jól lehet használni tüzelő anyagnak. Egy napra a papírost vízben áztatjuk, azután gombócformára összenyomjuk és megszáritjuk. A szárítás után ez a papíranyag éppen olyan jó fűtőanyag, mint a szén. A papírgombócok nem égnék lánggal, hanem, mint a szén iszapok. A drága tüzelő anyag mellett sokat megtakarítottunk, ha a fűtésnél erre a célra megkezdjük, olcsó hulladék-papírt használunk. Ilyen hulladék-papír kb. 50 kilós bálákban csomagolva kapható bálanként 2 koronáért az Aradi Közlöny kiadóhivatalában, hol 151. sz. telefonon is megrendelhető.

— Az „Aradi Közlöny” egyes példányai Budapesten kaphatók Breuer Nővérek dohánytözsdejében VI., Teréz-körút 54.

— Apróhirdetések az „Aradi Közlöny” részére felvétetnek a Messenger-hoy iróházban Dák Ferenc-utca 8. Ugyanítt kapható az Aradi Közlöny.

— Olcsó papírszalvéták Kerpelnél. 193

Tisztelettel kérjük t. előfizetőinket, hogy a lap kézbesítésére vonatkozó reklamációkat, avagy a lakhelyváltoztatást mindenkör a kiadóhivatallal közöljék, (Telefon 151.) mert másutt, pl. a lapkihordónál, vagy pénzbeszedőnél leadott címváltozások elkésve, vagy egyáltalában nem jutnak birtokunkba.

## Szállítás helyett jótékony adomány.

(A szabómester tizenötezer koronája. — Letartóztatott csaió.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Budapest, augusztus 18.

Még a nyár elején történt, hogy Leiner Aron kassai szabómesternél megjelent Schachner Jakab harminchárom éves kereskedelmi utazó s egy szerződést mutatott fel, amelyet Schachner rövid idővel ezelőtt Harpuder Sámuel és Braun Miksa akkoriban budapesti lakosokkal kötött a Magyar Vöröskereszt-Egylet egy szerződése alapján. Ebben a szerződésben Harpuder tizenötezer korona értékű fehérnemű szállítására kötelezte magát s hogy a szállítást minél gyorsabban perfektuálbassa, társakul magához vette Schachnert és Braunt.

Leinernek Schachner elmondotta, hogy a szerződő feleknek pillanatnyilag pénzre van szükségük s ezért ajánlatot tett Leinernek, hogy tizenötezer koronával társuljon a szállításhoz s ennek ellenében a tiszta haszon tizenöt százalékát neki juttatják. Leiner, aki előtt írásokkal igazolta Schachner, hogy tényleg szállítási szerződése van a Vöröskereszttel, belement az üzletbe s átadta a tizenötezer koronát. Egy ideig várta, hogy új üzletáráai majd jelentik neki, mint áll a szállítás ügye, amikor azonban ezek egy szóval sem értesítették, érdeklődni kezdett náluk a szállítandó fehérneműk sorsa iránt.

Itt, Budapesten fölkereste Harpudert, a ki elmondotta neki, hogy a szállítás körül nehézségek támadtak. A fehérneműk ára ugyanis nagyon emelkedett s ha most szállítanának, okvetlenül ráfizetnének az üzletre. Vámi kérték hát még rövid ideig s hogy nagyobb bizalmat keltsen maga iránt, felmutatott Leiner előtt egy fehér inget és alsónadrágot, a melyet mint próbamintát be fog mutatni a Vöröskeresztnek.

Másnap Harpuder magához vette a mintát és Leinerrel együtt elment a Váci-utca 88. szám alá, a térparancsnokság épületébe, a hol a háboru óta a Vöröskereszt szereteadománygyűjtőosztálya működik. A pilotán hatalmas vöröskeresztes zászló volt s Harpuder ezekkel a szavakkal hagyta az utcán Leinert:

— Most fölmegegyek a Vöröskereszt igazgatóságához és bemutatom a mintákat. Maga addig várjon itt reám.

Félóra múlva Harpuder visszatért. Most már csomag nélkül.

— A mintát elfogadták — mondotta — jónak találták, napok múlva szállítani fogjuk.

Leiner boldog volt s haza is utazott. Arról persze sejtélme sem volt, hogy a ravasz Harpuder az állítólagos minta-fehérneműt a szereteadományosztályon jótékonyági célra adományozta. Senkivel sem tárgyalt szállításról és az egész dolog Leiner megtévesztésére volt rendezve.

Leiner egy időig ismét várta az értesítést, ez azonban ismét késett s amikor látta, hogy csak hitegetik és sem a hasznot nem küldik el neki, sem pedig a tizenötezer koronáját nem adják vissza, följelentést tett ellenük a főkapitányságon.

A rendőrségen Heczey Péter dr. rendőrfogalmazó vezette a nyomozást és megállapította, hogy a Vöröskereszttel szembe fordított szerződést nem kötötték, hanem Harpuder és Schachner eszelték ki a szállítás dolgát s hogy na-

**FIGYELEM!**

Felhívjuk az Ipari és gazdasági munkásoknak b. figyelmét, a mi kizárólagos **szabadalmazott** munkás öltönyeinkre és köpönyegeinkre. Elszá-  
kíthatatlan amerikai munkával, zsebek-  
kel, álló és lehajtott gallérral ellátva, „**Pretória**” felirással, legjobb minőségű, valódi kék szinben. Igen jó mosható, mindenféle  
nagyágban. — Kizárólag csakis a feltalálónál

**Szántó Mór és Társa férfi, fiu és gyermek ruha telepén kapható ARAD, színház-épület, földszint és emelet. :-: :-:**

Ugymint fióktelepein: **Miskolc, Sátoraljaujhely, Szalmár, Máramarossziget, Osd, Saigótarján, Roxnyó** és stb. — Utánzástól óvakodjunk. Szigorúan szabott ára az öltönynek és kapátnak darabonként 8 kor. — Mintákat bárhová bérmentve küldünk. 2787

gyobb bizalmat keltsenek maguk iránt, társul megnyerték az „üzlethez” Braun Miksát, aki-  
nek sejtelve sem volt, hogy tisztességes nevét a két ember csalásra akarja felhasználni. A  
detektívek csak **Schachnert** tudták előállítani, akit **kihallgatása után a rendőrség letartóztatott.** Harpuder Sámuel a följelentésnek ne-  
szét vette a megszökött Budapestről. A rend-  
őrség most az egész országban keresi.

**TÖRVÉNYKEZÉS.**

§ Megsértett táblabíró. Nagyváradról je-  
lentik: Ezy kártérítési per folytatásaképen **Alvinczy Sándor** egy nyílt levelezőlapot írt **Dániel Lajos dr.** volt nagyváradai táblai bírónak Párisból 1909. május 27-én. **Dániel Lajos dr.** volt elnöke a táblán annak a polgári tanácsnak, amely a királyi törvényszék polgári tanácsát az **Alvinczy-Kálmán-féle** kártérítési per új tárgyalására utasította. A királyi törvényszék polgári tanácsa a második tárgyalás alkalmával kisebb kártérítési összeget állapított meg **Alvinczy Sándornak.** Emiatt felgerjedve írta meg **Alvinczy Sándor** a nyílt levelezőlapot, amelyben azzal vádolta meg **Dániel Lajos dr.** hogy égbekiáltóan igazságtalanul járt el, bíróságait, mint előadó, helytelen ítélet hozatalára bírta rá. **Dániel Lajos dr.** a nyílt levelezőlapban foglalt erősen diffamáló kifejezések miatt feljelentést tett rágalmazás miatt **Alvinczy Sándor** ellen, azonban a bünvádi eljárást nem lehetett **Alvinczy Sándorral** szemben lefolytatni, mert a kérdéses naptól kezdve **Alvinczy Sándor** állandóan Párisban tartózkodott. A háború kitörésekor azonban **Alvinczy Sándor** is hazajött Párisból és most már megindulhatott ellene az eljárás. A nagyváradai királyi törvényszék büntetőbírósa február 29-én tárgyalta a rágalmazási pert és **Alvinczy Sándort**, tekintettel arra, hogy tettét elkeseredésben követte el, csupán csak 100 korona 10- és 50 korona mellékbüntetésre ítélte. Az ügyész az ítélet súlyosbításáért a királyi táblához felebbezett. A királyi tábla büntetőtanácsa **Gálbory József** elnöke alatt a tegnapi délelőtti tárgyalás folyamán helybenhagyta a királyi törvényszék ítéletét azzal az indoklással, hogy **Alvinczy Sándor** az apai szeretettől indítva és a fia öngyilkossági kísérletétől kétségbeesve követte el a rágalmazást.

Felelős szerkesztő:

**Rudnyánszky Endre.****NYILTÉR.\***

Vojtek és Weisz cég mély bánattal jelentí, a cég egyik alapítója és 26 éven át volt buzgó és fáradhatatlan beltagjának

**WEISZ ENDRE úrnak,**

folyó hó 17-én bekövetkezett elhunytát. A megboldogult hült tetemét folyó hó 19-én, d. u. 4 órakor fogjuk Apponyikörút 2. számú házából utolsó útjára elkísérni. 3062

Emlékét mindenkor kegyelettel fogjuk megőrizni!

Arad, 1915. augusztus hó 17.

Szabadalmazott és törvényesen védett

**vetőmag-  
csávázószer  
„ANTISPORA-VITA“**

Hazai és külföldi szaktekintélyek megállapították, hogy az Antispora-Vita az összes vetőmag félek, de elsősorban az üszög által hazánkban állandóan fenyegetett buzának csávázására a legmegfelelőbb

és így a mezőgazdaságban nélkülözhetetlen.

Kilója 1 korona 40 fillér. 6751

Részletes ismertetővel és használati utasítással szolgálnak a vezérelárusítók:

**SCHWARZ ÉS TAUBER**  
nagykereskedők, NAGYKANIZSA.

\* Az ezen rovat alatt közzétettért nem vállalunk felelősséget.

**Arad város közönsége**figyelmét felhívjuk, hogy  
lisztszükséglete fedezésére**Arad, Gyár-utca 7 sz. a.**

modern henger malmunkban

**buza és rozs vándor-  
őrlést vállalunk. ≡**

Kitűnő minőségű őrlémények és gyors kiszolgálás. 3057

**Első Aradi Sertéshizialó Részvénytársaság Hengermalma.**

MUSCHONG

**BUZIÁSI PHÖNIX**

vasmentesített szénsavdús természetes ásványvíz.

ÜDIT, ERŐSIT, GYÓGYIT.

Borhoz és pezsgőhöz kitűnően alkalmas.

Bakteriummentes asztalvíz (radioactivo.)

FOLERAKAT ARADON: öv Winkler Sándorné, Magyar-utca 4. szám. Telefon 596

**Nyomtatványok**

csinos kivitelben készülnek az Aradi nyomda részvénytársaság nyomdájában.

Drágul a fűtés!

**Bérbeadatik**

Méltóságos báró Bohus Lajos ur bérpalotájában: egy modern berendezésű, tágas

négyosztós lakás,  
több üzlethelyiség.

központi fűtéssel!

Értekezhetni alólírott házigondnokkal:

**Bódy Bódog.**

Drágul a fűtés!

**Italüzletben**jártas, magyarul és románul  
beszélő**külvivatalnok**

azonnali belépésre kerestetik.

Ajánlatokat kér

**Hirschl Dávid és Fiai**szeszes italok nagykereskedése, sörraktár **Facsád, Krassó-Szörény vármegye.**

**Izr. Leányinternátus**József főherceg-ut 19. sz.  
I. emelet.Elsőrangú okleveles tan-  
erők, gondos nevelés, mo-  
dern berendezés. Elemi és  
középiskolai előkészítés és  
továbbképző tanfolyam. Kü-  
lön tárgyak: Idegen nyelv-  
vek, festés, zongora és mű-  
vészi kézimunkák.

Kívánatra prospektus díjtalan.

Igazgató tulajdonos:

**Stern Ilonka,**

okl. tanítónő. 2027

933. Telefon szám 933.

**Ablakredők**Valódi amerikai önműködő  
ablakredőnyök gyári rak-  
tára.**Gyermekkoscsik**  
nagy választékban.**Zimmermann Ignác**norimbergi, diszmu- és játék-  
áru üzletében 1581

Arad, Szabadság-tér 21.

**Szőlő.**Teljesen érett muskotály csemege-  
szőlő kapható 5 kg. kosaranként,  
bérmentve, 6 korona árban 2799**Palkó Lázár**

szőlőgazdaságában, Pankota.

**Moosorán Mihály**

elsőrendű cipészete

Arad, Hunyadi-utca 3. sz.

Készít mindennemű uri-, női és  
gyermek-cipőket, jutányos áron.Javítások gyorsan és pontosan  
eszközöltetnek. 2818**Kertész Ferenc**

órás

Arad, Deák Ferenc-u. 8.

Elvállal mindenféle óra- és  
aranyemű javításokat pontos  
és szakszerű kivitelben, szolid  
áron. Javításokért 2 évi  
szavatosságot vállalok. 2806**Költözők**  
figyelmébe!villany bevezetéseket,  
csillár átszereléseket  
jutányosan végez 481**Kalmár József**  
villanyszerelési vállalata  
Arad, Salac-utca 2. sz.  
242. Telefonszám 242.**Szőlő-  
rothadás**megakadályozására, valamint a  
fürt peronospora és lisztharmat  
által megtámadott fürtbetegségek  
visszafejlésére, ajánljuk kitü-  
nőnek bizonyult**Antisporin**védőszerünket. — 1 adag 100 liter  
vizhez 2 korona.**Vojtek és Weisz**  
drogeria Aradon. 2041**Izr. Fiuinternátus**

Arad, Chorin Aron-utca 1.

Az intézet felvessz  
gymnasium, reál,  
polgári és elemi is-  
kolai belső és be-  
járó tanulókat, egy-  
szintén magántanuló-  
kat, kik összevont  
vizsgálatot is tehet-  
nek. 2895Gondos, családi nevelés. Al-  
landó tanári felügyelet. Prospektus.**Garai Károly**

vas- és rézbutor készítő

**ARADON,**

Asztalos Sándor-utca 1-5.

Ajánlok: Vas- és rézbutorokat,  
sodrony ágybetéteket, sodrony ko-  
csi-üléseket, gyermekágy és gyer-  
mek-koscsikat, réz-karcsokat, mos-  
dó-asztalokat felszerelve, össze-  
csukható ágyakat és madracokat.  
Szállodai és kávéházi, kórház és  
intézetek berendezését. Elvállalok  
minden e szakmába vágó munká-  
kat a legjutányosabb árak mellett.  
Vidéki megrendeléseket pon-  
tosan eszközölök. 301**Uránia Színház.**

Csütörtökön, felsőbb katonai engedéllyel:

1. **A mi hadseregünk.**

Katonai előadás vetített képekkel.

2. **Az ellenséges frontról.**

Hiteles francia felvételek.

3. **Drinápoly titka.**

Katonai kémdráma 3 részben.

# Apró hirdetések.

## Tudnivaló az apróhirdetésekről:

Az apróhirdetések díja a szavak száma szerint számítódik. Minden szó 4 fillér. Vastagabb betűkkel 8 fillér.

Vastagabb betűkkel kívánt szavak aláhúzással jelzendők.

A legkisebb hirdetés 60 fillér.

Az apróhirdetések előre fizetendők.

A hirdetések délután 1/2 óráig vétetnek fel.

A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa.

### LEVELEZÉS.

**„Temperamentumos”**  
jeligére kiadóban levél van. 8064

### Bovlínak.

Hadi menetrend és betegség miatt lemaradtam, 22—24-ig leszek Pesten. Szívélyes üdvözlét. 8067

### Közös életszükséglet

Utólag vettem k. sorait! Megjelenésomban háromnapos távollétem akadályozott. Végzetlenül sajnálom és kérem további értesítést a régi jelige alatt városi kávéház főpincér címén. 8068

### ALKALMAZÁST KERES.

**Jó bizonyítványokkal**  
rendelkező ügyes szakácsnő uri házakhoz ajánlkozok. Cím József főherceg-ut 3., a házfelügyelőnél. 8056

### Rétesgazdáknak

vagy csésznek ajánlkozok jó bizonyítványokkal rendelkező közepkorú férfi. Cím János utca Stefan Seprős, Rozványi pusztá. 8054

### Új osépiógéppel

hosszabb időre raktári csépiést óhajlok vállalni. Szíves felelővást várok. Kaba János postamester. Almászegres. 8022

### Mérlegképes

könyvelő irodavezetői állást keres. Esetleg átmenetileg a háború tartamára. Megkeresések „Elsőrangú erő” jelige alatt a kiadóhivatalba kéretnek. 8018

### ALKALMAZÁST NYER.

### Papirkereskedésben

teljesen jártas intelligens kiszolgálónőt azonnal alkalmaz Pichler Sándor Arad, Szabadság-tér 1. 8066

**Még néhány képviselő és képviselőnők** 20—100 korona napi kereset mellett, felvétetnek. Ismeret nem szükséges. S. Müller & Co. Wien I. Kai 3. 8882

**Gyermektelen házaspár**  
házmesternek keresetlik. Cím a kiadóhivatalban. 2991

### INGATLAN.

#### Külvárosban

forgalmas helyen sarok ház, Italméréssel eladó, esetleg bérbe adó. Cím a kiadóhivatalban. 8011

### ÜZLETEK.

#### Jó forgalmu

fűszer és rőridáru üzlet, dohánytözsével és Italmérési joggal, házsal együtt bérbeadó. Bővebbet Lutz Márton Őszentanna. 8058

### KIADÓ LAKÁS.

#### Modern

négyszoba, előszobából álló parkettázott földszinti lakás (egyik utcai szobába lépcsőházból külön bejárattal) villany, gázberendezéssel, Török I. u. 1/b. új házban november 1-ére kiadó. 2647

**Egy 3 szobás és egy 4 szobás**  
utcai lakás azonnal, vagy november 1-ére kiadó Pölteberg Ernő-utca 15. 8018

#### Kiadó.

Egy modern 4 és 2 szobás lakás azonnal, vagy november elsejére kiadó Eötvös utca 10. szám alatt. Bővebbet Angole Máttyás, Szabadság-tér 16. 2859

#### 5 szobás utcai

elsőemeleti lakás szép fekvésű új házban és egy 3 szobás másodemeleti udvari lakás minden komforttal és mellékhelyiségekkel együtt, azonnal Petőfi-utca 10. szám alatt kiadó. Bővebbet a házmesternél.

**Erzsébet királyné körút 18/a**  
számu ház első emelete, mely modern ötszobás lakásból áll, azonnal kiadó. 1646

#### 2 szobás

udvari lakások Andrassy-tér 8. sz. alatt azonnaira kiadók. Bővebbet a házmesternél.

#### Andrassy-tér 8. sz.

alatt egy I. emeleti utcai lakás, mely irodának, vagy üzleti célra igen alkalmas, azonnaira kiadó. Bővebbet a házmesternél.

### VÉTEL ÉS ELADÁS.

#### Papírszalvéta

1000 darab 5 koronáért kapható Pichler Sándor papirkereskedésében, Szabadság-tér. 781

#### Egy

jókarban levő futó-, és egy stellerkocsi, olcsón eladó. Megtekinthető Kohn Lajos kovácsmesternél, Bockó-utca. 2966

#### Citrom

olcsóbb mint a piacon, legfinomabb körtét, szőlőt és más gyümölcsöt ajánlok. Galler Anna, Deák Ferenc-utca Fehér Kereset épület. 8044

#### Nagy oserépkálya

jutányos árban eladó. Zrinyi u. 6. szám. 2896

### KÜLÖNFÉLE.

#### A drága citromot

teljesen pótolja a Földes-féle Citrom szörp ebből 1—2 evőkanállyal egy pohár vízre adja a legpompásabb limonádét. 1 kiló ára 2,20 fillér. Legfinomabb hegyi málnaszörp kilója 2,40. Földes K. gyógyszerár Deák Ferenc-utca, Hehs Viimos gyógyszerára Batthyányi-utca. 12

**Andrassy-tér 8. számu**  
házban egy kisebb

**üzlethelyiség**

— különösen dohánytözsének alkalmas — azonnaira

**kiadó.**

Bővebbet az „Aradi Közlöny” kiadóhivatalában József főherceg-ut 22.

21175—1915.

### Hirdetmény.

Közhírré teszem, hogy az aradi m. kir. honvédkiegészítő-parancsnokság a 2874—1915. sz. alatt beüldött szemletervezete szerint az Aradon tartózkodó 1865—1872. és az eddigi szemlékről elmaradt 1896—187. években született aradi és idegen illetőségű B) alosztályú népfőlkelők bemutatási szemléjének megtartására 1915. évi szeptember hó 29., 30., október hó 1., 2., 4., 5., 6. és 7-ik napjait tűzte ki.

Ezen szemlén való megjelenésre a fentjelzett évfolyamokba tartozó és Aradon az összeírásához jelentkezett B) alosztályú népfőlkelőknek „Idézés” című megbívások, melyeken a megjelenés napja is megjelöltetik, lesznek közzéadva. Azok, akik az „Idézés” című meghívást 1915. évi szeptember hó 20-ig meg nem kapták volna, annak átvétele végett az aradvárosi katonai ügyi osztálynál tartoznak jelentkezni.

A népfőlkelési bemutatási szemle a város háza északkeleti oldalán lévő földszinti teremben fog megtartatni és mindenkor 7 és fél órakor reggel veszi kezdetét.

Azon B) alosztályú népfőlkelők, akik ezen szemlén meg nem jelennek és elmaradásukat keilően nem igazolhatják, elővezettetni és az 1890. évi XXI. t. cz. 4 §-a értelmében 2 évig terjedhető börtönnel fog büntettetni.

Arad, 1915. évi augusztus hó 12-én.

Varjassy, polgármester.

## Gyümölcsfa oltványok

iránti megrendeléseket, valamint kedvezményes áron leendő kiadás iránti kérvényeket f. évi szeptember hó 15-éig fogad el a mezőhegyesi m. kir. állami faiskola vezetősége. 8009

## Görögdinnye

vérpiros uradalmi, ugyszintén szép érett paradicsom, valamint elsőrendű makói veres- és fokhagyma kicsinyben és nagyban kapható és ugy helyben mint vidékre, legolcsóbb napi árak mellett szállít

## Káli Ferenc

zöldség- és gyümölcskereskedő Arad, Asztalos Sándor-utca 5. — Vidéki megrendeléseket aznap elszállítok. 2958

## Megvételre

## keresünk

két fázisu

## elektromotorokat

3—15 HP-ig (lóerő.) Irásbeli ajánlatokat kérünk

## Márki és Barta

gépgyárnak Temesvár, Józsefváros Uri-utca 10. 8008

262—1915.

### Hirdetmény.

A kedvezményes boritaladó fizetésére igényt tartó szőlősgazdák ezennel figyelmeztetnek, miszerint a házfogyasztásban felhasznált bor évi átlagos mennyiségét az 1892. évi XV. t. cz. 3 §-ra való hivatkozással folyó évi szeptember hó 15-ig a fogyasztási adófelügyelősegnél bejelenteni el ne mulasszák.

Arad, 1915. évi augusztus hó 4.

Vannay Gyula, tanácsnok.

## Aranyat

és

## Ezüstöt

legmagasabb áron vesz, vagy becserél; ugyszintén régiségeket vesz és elad

## Losonczi Lajos

óras és ékszerész üzlete

ARAD, Szabadság-tér.

Telefon 964.